HAYA NOS RIBA: WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM DIASABRA, 4 JANUARI 2025

AWE Mainta
E DIFERENCIA DEN NOTICIA

TURISMO DI SALIDA DI ARUBIANONAN:

TENDENCIA Y GASTONAN

2

3
PLATAFORMANAN DI MICRO-INVERSION IMPULSA PA TURISMO PA FUTURO DI ARUBA

7
LIDERA P'E POETA ARUBIANO LILY CLARISA
LILITH LEFT THE GARDEN TA DESTACA COMO MIHO BANDA DI DEN HAAG DEN 2024

AWEMainta.NL 23
BELANGRIJKE STATISTIEKEN EN TRENDS
GROEI VAN HET TOERISME OP ARUBA IN NOVEMBER 2024

Turismo di salida di Arubianonan:

Tendencia y gastonan (2018-2022)

E turismo di salida di residentenan di Aruba a mustra tendencianan interesante den e ultimo añanan, a pesar di e interupcionnan door di e pandemia di COVID-19. E Encuesta di Turismo di Salida, ehecuta pa Oficina Central di Estadistica (CBS) di Aruba, ta ofrece ideanan valioso den e comportacion di biahe di Arubianonan, incluyendo nan destinacionnan faborito, e duracion di nan estadia y nan gastonan. E articulo aki ta discuti e descubrimentonan principal di e encuesta riba e periodo di 2018-2022.

Destinacionnan popular

Merca t'e destinacion mas popular pa biaheronan Arubiano pa hopi aña caba. Na 2019, 41.098 Arubiano a biaha pa Merca, aunke e cantidad aki a baha na 2022 te 25.805, probablemente como resultado di e impacto di e pandemia. Otro destinacionnan popular ta Curaçao, Colombia y Hulanda. Hulanda ta destaca door di e duracion di estadia mas largo di bishitantenan Arubiano, cu ta keda mas largo den promedio cu den otro paisnan, manera Merca y Colombia. E preferencia aki ta refleha no solamente cercania geografico, pero tambe e lasonan cultural y historico cu Aruba ta mantene cu e paisnan aki.

Datonan demografico di biaheronan

Arubianonan cu ta biaha pa exterior ta pertenece principalmente n'e grupo di edad di 50 pa 64 aña, sigui p'esnan di 40-49 aña y 30-39 aña. E patronchi aki a keda consistente di 2018 pa 2022, aunke tabatin un cambio leve di e grupo di 30-39 aña p'e grupo di 20-29 aña na 2022. Esaki ta sugeri cu Arubianonan mas hoben a cuminsa biaha mas desde e pandemia. Mayoria di e biaheronan ta traha of ta empresario independiente, mientras cu pensionadonan ta forma e di dos grupo mas grandi. Esaki ta accentua cu biahamento ta popular vooral bou di adultonan trahando y ancianonan.

Motibonan pa biaha y acomodacionnan

E motibo principal pa Arubianonan biaha pa exterior ta pa bishita amigo of famia, representando un promedio di 43% di e biahenan den e periodo di 2018-2022. Recreacion y vakantie ta sigui na di dos luga. Esaki ta wordo refleha den e tipo di acomodacion cu ta wordo scogi: mayoria di e biaheronan ta keda cerca amigo of famia (44%), mientras cu hotelnan, timeshare y condominiumnan t'e di dos opcion mas popular. Biahamento pa cuido medico tambe ta sosode, pero den un porcentahe mas chikito di e casonan.

Gasto di biaheronan

Na 2019, biaheronan Arubiano a gasta un total di $133.4 miyon riba biahenan pa exterior. E parti mas grandi di e placa aki a wordo gasta riba ticketnan di avion, sigui pa compras, cuminda y bebida y acomodacion.

E gastonan pa dia a varia, cu biaheronan pa Panama gastando mas: $307 pa dia. Biaheronan pa Merca a gasta $303 pa dia, mientras cu e gastonan pa dia pa biahenan pa Republica Dominicana tabata esun di mas abou. Cumpradonan a gasta mas den promedio pa dia, casi dos biaha mas hopi cu esnan cu a biaha pa recreacion of bishita famia.

E Encuesta di Turismo di Salida ta ofrece informacion importante tocante e patronchinan di biahe y gasto di residentenan di Aruba cu ta biaha pa exterior. E resultadonan ta mustra cu Merca t'e destinacion mas popular, cu Panama como un di e destinacionnan mas caro pa loke ta trata gastonan diario.

E actividad di biahe restaura na 2022 ta indica un regreso gradual n'e comportacion di biahe prome cu e pandemia. Pa un analisis mas detaya di e gastonan y comportacion di biahe di Arubianonan den e añanan cu ta bin, AWEMainta lo sigui monitor publicacionnan futuro y proporciona informacion adicional.

Fuente: *Oficina Central di Estadistica (CBS), "Outbound Tourism Survey Results 2018-2022". 13 dec 2024*

Plataformanan di micro-inversion impulsa pa turismo pa futuro di Aruba

TURISMO t'e pilar di economia di Aruba pa hopi tempo, atrayendo miyones di bishitante anualmente cu su beachnan impecable y cultura vibrante. Mientras tendencianan financiero global ta cambia den direccion di democratisa inversionnan atrabes di plataformanan di micro-inversion, Aruba tin un oportunidad unico pa probecha e innovacion aki. Door di permiti tanto local como turista pa inverti den proyectonan relaciona cu turismo, e isla por crea un modelo sostenibel y inclusivo di crecemento economico.

Empoderando inversionistanan local

Pa residentenan di Aruba, plataformanan di micro-inversion por proporciona un gateway accesibel pa participa den e economia impulsa pa turismo. Tradicionalmente, inversionnan den hotel, resort, of atraccionnan na gran escala a ser limita na inversionistanan rico of corporacionnan grandi. Cu micro-inversion, localnan por tin accionnan fraccional den proyectonan prometedor manera boutique hotel, aventuranan di eco-turismo, of iniciativanan cultural. E democratisacion aki ta permiti e comunidad beneficia directamente di e exito economico di turismo, fomentando un conexion mas profundo entre e industria y su hendenan.

Envolviendo turistanan como inversionista

Turistanan tambe por bira stakeholders den futuro di Aruba. Plataformanan di micro-inversion por ofrece bishitantenan oportunidadnan pa inverti cantidadnan chikito den iniciativanan cu nan ta experiencia personalmente y disfruta durante nan estadia. Por ehempel, un turista por inverti den e expansion di un tienda di buceo local of un proyecto di energia renobabel cu ta alimenta e resort unda nan a keda. Inversionnan asina no solamente ta crea un sentido di pertenencia pero tambe ta encurasha bishitanan repetitivo mientras inversionistanan ta regresa pa wak con nan contribucionnan ta floreciendo.

Sostenibilidad y diversificacion economico

E compromiso di Aruba na sostenibilidad ta haci'e un ambiente ideal pa inversionnan enfoca riba turismo cu ta priorisa practicanan eco-amigable. Plataformanan por destaca proyectonan manera resortnan alimenta pa energia solar, restauracion di rif di coral, of preservacion di herencia cultural.

E inversionnan aki ta alinea cu tendencianan global den direccion di turismo responsabel, atrayendo bishitante y inversionistanan cu mentalidad etico. Simultaneamente, door di diversifica ofertanan di turismo, Aruba por reduci su dependencia riba turismo di playa tradicional y atrae un audiencia mas amplio.

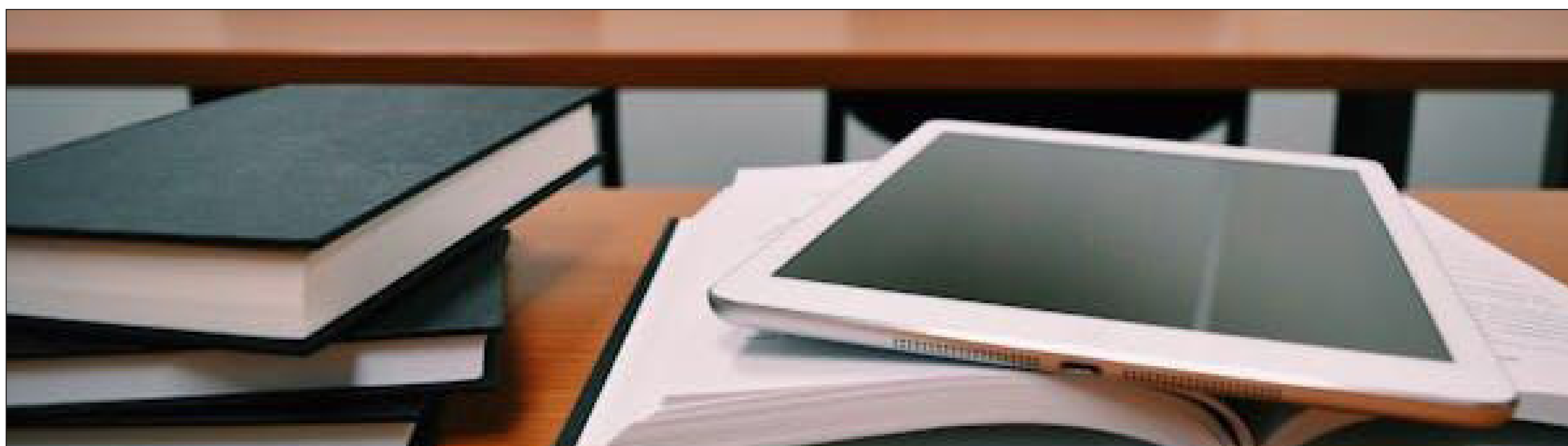
Desafionan y implementacion

Pa tin exito, e plataformanan aki lo rekeri frameworknan regulatorio robusto y partnershipnan entre gobierno, sector priva y institutonan financiero. Operacionnan transparente, proteccion di inversionista y campañanan di educacion lo ta crucial pa construi confiansa y compromiso. Ademas, integrando tecnologia blockchain por mehora transparencia y simplifica inversionnan transfronteriso, atrayendo turistanan y expats tech-savvy.

Un capitulo nobo pa turismo na Aruba

Plataformanan di micro-inversion impulsa pa turismo tin e potencial pa transforma economia di Aruba door di uni local y bishitantenan como stakeholders den su exito. Door di brasa e modelo innovativo aki, Aruba por fomenta crecemento sostenibel, empodera su comunidad y crea un laso duradero cu esnan cu ta aprecia e beyesa y cultura di e isla. Den e vision aki di prosperidad comparti, inverti den paraiso ta bira un realidad pa tur hende.

Reforma pa un sistema di enseñansa duradero

DEN e rapport recien tocante e Landspakket Aruba *"Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 – 31 maart 2025)"*, cu ta delinea e cooperacion entre Aruba y Hulanda, enseñansa ta un di e temanan central. E rapport ta ofrece un vision cla riba e esfuersonan a largo plaso pa mehora e calidad di enseñansa. E reformanan aki ta enfoca riba tres elemento principal: material di enseñansa, profesionalisacion di maestro y e infrastructura di scol y structuranan di cuido. Pa medio di e enfoke dirigi aki, Aruba ta aspira na un sistema di enseñansa mas robusto y inclusivo.

E mehoracion di material di enseñansa ta forma un parti crucial di e plan di reforma. E rapport ta subraya cu tanto material fisico como digital ta wordo desaroya y actualisa pa cuadra miho cu e metanan di enseñansa. E proceso aki ta sigui un planning estricto y ta wordo ehecuta cu un enfoke sistematico pa seleccion y compra. E reformanan aki tin como meta pa ofrece un experiencia di siñamento mas consistente y relevante na studiantenan. E entrega di e material di enseñansa renoba ta wordo spera den e prome kwartaal di 2025.

E profesionalisacion di maestro ta hunga un rol central den e agenda di reforma. Cu un cuadro di profesionalisacion estableci, Aruba ta enfoca riba aumenta e competencianan di docentenan. Esaki ta inclui habilidadnan manera alfabetisacion digital, dunando les inclusivo y stimulando pensamento critico. E trayectonan ta diseña pa cumpli cu e imagen profesional di e maestro Caribense di siglo 21. Aunke e planning p'algun modulo di profesionalisacion a schuif p'e di tres kwartaal di 2025, e enfoke ta firmemente riba mehora e calidad y efectividad di e personal di enseñansa.

Banda di material di enseñansa y profesionalisacion, e rapport ta enfoca riba e mehoracion di e infrastructura fisico y e structuranan di cuido den enseñansa. E estado di e edificionan di scol a wordo evalua y plannan pa renobacion y construccion nobo ta wordo prepara. E meta ta pa crea ambientenan di siñamento sigur, duradero y inclusivo. Na mes momento, un structura di cuido revisa ta wordo desaroya cu ta provee tur scol cu sistemanan standarisa cu ta cuadra miho cu e necesidadnan di studiantenan individual. E mehoracionnan aki, cu ta planea pa implementacion na 2025, ta ofrece un enfoke holistico pa sostene e exito di studiantenan.

E reformanan den e tema di enseñansa ta mustra un sinergia fuerte cu plannan nacional mas amplio, manera e "masterplan" 'Reposicionando nos Belanan' y e Metanan di Desaroyo Sostenibel (SDG). E rapport ta subraya cu e reformanan aki no solamente ta contribui na calidad di enseñansa, pero tambe ta fungi como catalisado pa crecemento economico y social. Door di uza un enfoke dirigi riba futuro, e fundeshi ta wordo poni pa un sociedad inclusivo y duradero.

E articulo aki ta basa riba e *"Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 – 31 maart 2025)"*, den cual e cooperacion entre Aruba y Hulanda ta wordo describi. E reformanan aki ta mustra un vision cla riba mehorando enseñansa como pilar p'e desaroyo di e pais.

Now Playing

Sonic the Hedgehog 3

Sonic, Knuckles and Tails reunite to battle Shadow, a mysterious new enemy with powers unlike anything they've faced before. With their abilities outmatched in every way, they seek out an unlikely alliance to stop Shadow and protect the planet.

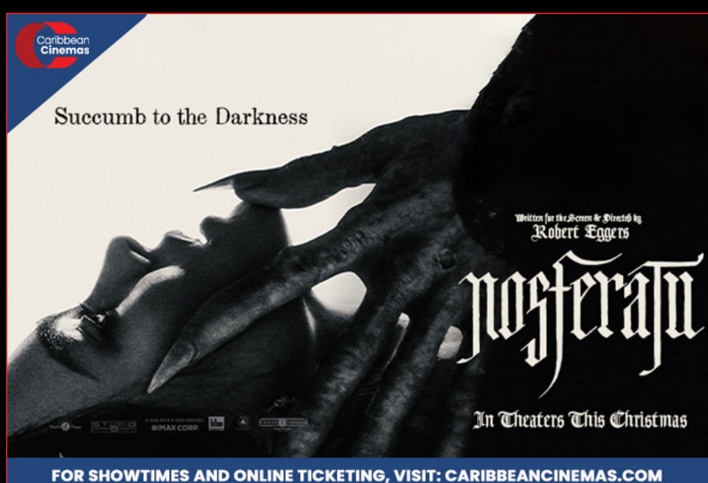

Mufasa - The Lion King

Lost and alone, orphaned cub Mufasa meets a sympathetic lion named Taka, the heir to a royal bloodline. The chance meeting sets in motion an expansive journey of an extraordinary group of misfits searching for their destinies.

Moana 2

Moana journeys to the far seas of Oceania after receiving an unexpected call from her wayfinding ancestors.

Nosferatu

In the 1830s, estate agent Thomas Hutter travels to Transylvania for a fateful meeting with Count Orlok, a prospective client. In his absence, Hutter's new bride, Ellen, is left under the care of their friends, Friedrich and Anna Harding. Plagued by horrific visions and an increasing sense of dread, Ellen soon encounters an evil force that's far beyond her control.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

Conkista miedo:

Transforma bo enemigo mas grandi den fortalesa

MIEDO ta un emocion universal, hopi biaha mira como nos enemigo mas grandi. E por stroba nos di sigui nos soñonan, tuma decisionnan, of brasa oportunidadnan nobo. Mientras cu miedo ta sirbi como un mecanismo di proteccion, alertando nos di peligernan potencial, e por tambe distorsiona realidad y preveni crecemento. Pa biba un bida satisfactorio, nos mester siña confronta y supera e emocion poderoso aki.

E prome paso pa supera miedo ta comprondiendo e. Miedo hopi biaha ta prospera riba lo desconoci, exagerando riesgonan y creando un sentido di paralisis. Door di nombra y reconoce bo miedonan, bo ta kita nan poder scondi. Puntra bo mes, "*Kico realmente mi tin miedo di dje?*" Sea ta fracaso, rechaso, of incertidumbre, identificando e causa raiz ta yuda bo atende cun'e mas efectivamente. Miedo no t'e problema mes—nos reaccion na dje ta.

Enfrenta miedo gradualmente ta un strategia critico. Evitando ta fortalece miedo, mientras cu accion ta disminui e. Cuminsa cu pasonan chikito pa construi confiansa. Por ehempel, si bo tin miedo di papia den publico, cuminsa door di comparti bo pensamento den un ambiente di grupo di apoyo prome cu progresa na audiencianan mas grandi. Cada paso dilanti ta debilita e gara di miedo y ta construi bo resistencia. Preparacion tambe por hunga un rol importante den reduci miedo. Ta bon prepara pa situacionnan desafiante ta trece claridad y confiansa.

Reencuadra bo mentalidad ta un otro herment efectivo. Miedo hopi biaha ta origina di imagina e peor resultado posibel. En cambio, cambia bo enfoke n'e potencial positivo. Puntra bo mes, *"Kico t'e miho cos cu por pasa?"* Brasa fracaso como un maestro tambe ta esencial. Cada contratiempo ta ofrece lesnan cu ta impulsa bo mas cerca di exito, haciendo miedo menos di un obstaculo y mas di un oportunidad pa crecemento.

Finalmente, busca apoyo y practica *"mindfulness"*. Comparti bo miedonan cu personanan di confiansa ta proporciona animacion y perspectiva. Tecnica manera meditacion of respiracion profundo ta yuda calma e mente y mantene bo conecta cu e presente. Actua a pesar di miedo t'e meta final; curashi ta wordo construi door di dal un paso dilanti, incluso ora miedo ta persisti.

Supera miedo ta un biahe cu ta transforma no solamente bo accionnan pero tambe bo mentalidad. E ta permiti bo tuma riesgo, brasa retonan y descubri bo potencial. Door di confronta miedo cu pasonan intencional, bo ta gana control riba bo bida, reemplasando duda cu confiansa y speransa. Haciendo esaki, bo ta converti bo enemigo mas grandi den bo fortalesa mas grandi.

Lidera p'e poeta Arubiano Lily Clarisa

Lilith Left the Garden ta destaca como miho banda di Den Haag den 2024

E banda di post-punk rock, Lilith Left the Garden, cu su frontwoman, e poeta Arubiano Lily Clarisa, a wordo reconoci como e "Miho lansamento di Den Haag den 2024" p'e prestigioso website musical 3voor12 VPRO Den Haag. E reconocemento aki ta yega danki na su impactante single debut "Cigarettes After Sex", cu rapidamente a converti den un exito entre e amantenan di e genero.

E titulo di e cancion ta haci referencia n'e famoso banda di ambient pop, mientras cu e nomber di e band ta rindi homenahe na Lilith, un figura mitologico conoci pa t'e prome muhe den bandona Eden despues di a nenga na somete na Adam. Segun e criticonan di 3voor12, e combinacion di e elementonan aki, hunto cu e calidad musical di e single, tabata clave pa otorga nan e premio.

Redaccion di e website a destaca: *"Lilith Left the Garden no solamente ta yama e atencion pa su nomber significativo y yena di simbolismo, sino tambe pa ta envolvente y cautivador cu ta resulta su tema debut. "Cigarettes After Sex" ta un tema cu no solamente ta zona bon, sino tambe ta transmiti un poderoso narativa."*

E single aki ya ta disponibel pa download y streaming riba diferente plataforma manera Bandcamp, Spotify, Apple Music, Tidal, Deezer y YouTube Music, permitiendo e fanaticonan rond mundo disfruta di su zonido unico y prometedor.

Cu e logro aki, Lilith Left the Garden ta posiciona como un di e bandanan emergente mas prometedor di e escena musical di Den Haag. Aña 2024 tabata un aña di exito p'e grupo, cu sigur lo sigui marca tendencia den e proximo añanan.

Pa mas informacion riba e reconocemento aki, click riba e website 3voor12 VPRO Den Haag.

Pakico Aruba mester brasa e buskeda pa net zero

MIENTRAS mundo ta lucha cu e retonan urgente di cambio climatico, e concepto di “net zero” a surgi como un faro di speransa. Logra net zero ta nifica balansa e gasnan di efecto invernadero (GEI) emiti den atmosfera cu e cantidad elimina, creando un impacto neto di cero. Pa un isla chikito pero vibrante manera Aruba, e meta global aki tin un significancia inmenso—no solamente p’e planeta, pero pa su economia, cultura y generacionnan futuro.

Kico net zero ta nifica pa Aruba?
Net zero ta involucra dos paso clave: reduci emisionnan mas tanto posibel y compensa cualkier emision restante atrabes di solucionnan natural of tecnologico. Pa Aruba, esaki por nifica adopta fuentenan di energia renobabel, mehora eficiencia energetico y inverti den proyectonan manera reforestacion of restauracion di oceano cu ta absorba dioxido di carbono.

Pakico Aruba mester compromete na net zero
Preservando Beyesa Natural: E playanan pristino di Aruba, awanan cla y ecosistemanan unico no ta solamente vital pa su identidad pero t’e pilar di su economia impulsa pa turismo. Aumento di nivel di lama, blankeamento di coral y eventonan climatico extremo ta menasa e activonan aki. Door di lucha pa net zero, Aruba por proteha su beyesa natural y sigura cu generacionnan futuro di Arubiano y bishitantenan por sigui disfruta di dje.

Oportunidadnan Economico: Transicionando na energia renobabel y practicanan sostenibel ta crea trabou, atrae inversion y fortalece economia di Aruba. E isla ya caba a tuma pasonan den direccion di energia limpi, incluyendo proyectonan solar y di biento. Door di redobla e esfuersonan aki, Aruba por posiciona su mes como un lider den turismo berde y innovacion sostenibel, atrayendo biahero y inversionistanan consciente di medio ambiente.

Liderazgo Global: Aunke e contribucion di Aruba na emisionnan global ta chikito, su accionnan por establece un ehempel poderoso. Door di compromete na net zero, Aruba por inspira otro nacionnan chikito y demostra cu cada contribucion ta importa. Liderazgo riba e escenario mundial tambe por mehora e reputacion di Aruba y influencia den discusionnan climatico internacional.

Responsabilidad Moral Como un nacion vulnerabel na cambio climatico, Aruba tin un imperativo moral pa actua. Tuma pasonan audaz den direccion di net zero ta alinea cu e principionan di mayordomia y responsabilidad, sigurando cu e isla ta haci su parti den e lucha contra calentamiento global.

Con aruba por logra net zero
• *Expande energia renobabel:* Sigui inverti den energia di biento y solar pa elimina gradualmente dependencia riba combustibel fosil.
• *Proteha ecosistemanan marino y terrestre:* Iniciativanan manera restauracion di rif di coral y reforestacion por absorba dioxido di carbono naturalmente.
• *Encurasha turismo sostenibel:* Promove practicanan eco-amigable entre hotel-, restaurant- y operadornan di tour.
• *Envolve e comunidad:* Educa residente y negoshinan riba eficiencia energetico, reduccion di desperdicio y biba sostenibel.

Un vision pa futuro
E biahe di Aruba pa net zero ta mas cu un meta climatico—e ta un compromiso pa sigura futuro di e isla. Mientras cu e caminda por ta desafiante, e recompensanan ta inmenso: un economia floreciente, un medio ambiente resistente y un legado di liderazgo.

Door di brasa e buskeda pa net zero, Aruba por proteha su hogar, inspira mundo y construi un paraiso sostenibel pa generacionnan cu ta bin.

Demencia digital:

Con tecnologia ta transformando nos cerebro

DEN un era domina pa smartphones, media social y acceso instantaneo na informacion, tecnologia a bira un extension di nos mente. Sinembargo, e dependencia aki riba aparatonan digital no ta sin consecuencia. E termino *"demencia digital"* ta describi e deterioro cognitivo cu ta sosode ora nos ta *"outsource"* funcionnan celebral critico, manera memoria y solucion di problema, na tecnologia. Mientras cu hermentnan digital ta haci bida mas conviniente, demasiado dependencia por impacta negativamente funcionamento mental y salud celebral.

E aumento di dependencia digital

Demencia digital no ta un diagnostico medico oficial, pero el a bira un preocupacion creciente entre neurocientifico y psicologonan. E condicion ta origina di con tecnologia ta cambia e manera cu nos cerebro ta procesa y retene informacion. Por ehempel, dependencia riba apps di GPS pa nabegacion por reduci nos consciencia espacial y memoria. Similarmente, scroll constante door di media social por daña capacidad di atencion y debilita habilidadnan di pensamento critico, ya cu e cerebro ta adapta na procesa e pidanan fragmenta di informacion en bes di participa den pensamento profundo y enfoca.

Con e ta afecta funcion cognitivo

Estudionan a mustra cu demasiado tempo di pantaya y "multitasking" por reconecta e cerebro, reduciendo e materia gris den areanan responsabel pa concentracion, memoria y regulacion emocional. Mucha y hobennan adulto ta particularmente vulnerabel, ya cu nan cerebro ainda ta den desaroyo. Lubida, capacidad di atencion disminui y dificultad pa recorda informacion basico sin un ayudo digital ta sintomanan comun. E cambionan aki por imita e señalnan tempran di demencia, manera lentitud cognitivo y desorientacion, hibando n'e termino "demencia digital."

Combati demencia digital

E bon noticia ta cu e efectonan di demencia digital hopi biaha por wordo mitiga. Expertonan ta recomenda balansa compromiso digital cu actividadnan cu ta stimula e cerebro, manera lesa, puzzle y siña habilidadnan nobo. Practica "mindfulness" y tuma break regular for di pantaya por mehora enfoke y retencion di memoria. Encurashando actividadnan "offline" manera ehercicio fisico, cu ta promove fluho di sanger p'e cerebro, ta un otro strategia efectivo. Mayornan tambe por limita tempo di pantaya pa muchanan y promove interaccion cara a cara pa apoya desaroyo cerebral saludabel.

Un yamada pa balansa digital

Mientras cu tecnologia ta bira mas integra den nos bida diario, e riesgo di demencia digital ta crece. Reconoce e problema y haci esfuersonan consciente pa mantene un balansa entre conveniencia digital y salud cognitivo ta esencial. Door di cultiva habitonan cu ta priorisa compromiso celebral riba consumo pasivo, nos por probecha e beneficionan di tecnologia sin compromete nos facultadnan mental. Hermentnan digital por mehora nos bida, pero ta vital pa corda cu nada no ta reemplasa e poder di un mente activo y saludabel.

Tendencianan di transporte maritimo global:

Pakico barconan mas chikito ta tumando centro di atencion

E dinamica di comercio global ta transformando e industria di transporte maritimo, impulsando un cambio for di barconan di container masivo pa barconan mas chikito y versatil. E cambio aki ta impulsa p'e desviacion di comercio for di China, regulacionnan ambiental y incertidumbrenan geopolitico cu ta impacta e rutanan di transporte maritimo.

Segun e broker di transporte maritimo Braemar, solamente seis barco ultra grandi capaz di carga mas di 17,000 TEU (unidadnan equivalente di 20 pia) ta wordo spera di wordo entrega na 2025, compara cu 17 na 2020. Mientras tanto, barconan di tamaño mediano entre 12,000 y 16,999 TEU ta den demanda halto, cu 83 programa pa entrega na 2025—casi cinco biaha e cifra di cinco aña pasa. E "workhorse" nan aki, manera expertonan di industria ta yama nan, ta alinea miho cu e necesidadnan actual di mercado.

"E panorama di comercio global a cambia," ta bisa Peter Sand, analista principal na Xeneta. Cu cadenanan di suministro diversificando den centronan di fabricacion mas chikito den Asia, manera Vietnam y India, e necesidad p'e barconan mas grandi pa yena na solamente algun puerto principal a disminui. Manera Sand ta remarca, *"Economia ta dicta e tamaño di barco—si bo no por yena e barconan mas grandi, bo ta perdiendo placa."*

Interupcionnan geopolitico tambe a hunga un rol. Atakenan riba barconan den Lama Cora, conecta cu conflictonan regional mas amplio, a destaca e vulnerabilidad di rutanan di transporte maritimo fiho manera e Canal di Suez. E aumento den incertidumbre di prijs di combustibel y regulacionnan ambiental pendiente ta agrega un otro capa di complehidad. Hopi doño di barco ta duda pa inverti den barconan ultra grandi sin claridad riba e rekisitonan di sostenibilidad futuro di e Organisacion Maritimo Internacional.

A pesar di e tendencianan aki, demanda p'e barconan mas grandi a mira un resurgimento modesto na 2024, impulsa pa ganashinan robusto den e sector di transporte maritimo. Mediterranean Shipping Company, por ehempel, a ordena 10 barco capaz di carga 21,000 TEU. Sinembargo, e retonan di nabega rutanan critico manera e Canal di Panama y adapta na shocknan macroeconomico ta subraya e balor di barconan mas chikito.

Manera William MacLachlan di HFW ta splica, barconan mas chikito ta proporciona flexibilidad y riesgo financiero mas abou den un mercado impredecible. *"Pa hopi, e ta un decision di inversion practico,"* e ta conclui, reflehando un cambio di industria mas amplio pa adaptabilidad y eficiencia.

E cambio aki ta marca e fin di un era di barconan cada bes mas grandi dominando comercio global y ta señala un capitulo nobo unda agilidad ta triunfa riba escala puro.

Crypto 2025:

Di speculacion pa revolucion "mainstream"

MIENTRAS cu e industria di crypto ta drenta aña 2025, tendencianan significante ta priminti di redefini su trayectoria. For di e rol creciente di Bitcoin den DeFi te na claridad regulatorio, e desaroyonan aki ta indica un cambio for di entusiasmo speculativo pa utilidad y adopcion den mundo real.

Bitcoin ta tuma centro di atencion den DeFi

Un tempo domina pa Ethereum, finansa descentralisa (DeFi) ta mirando un aumento den actividad basa riba Bitcoin. Pa fin di 2024, Bitcoin DeFi a yega $7.5 biyon den balor total blokia (TVL), reflehando un interes creciente den probecha e stabilidad di Bitcoin pa "staking" y otro actividadnan financiero. Alisia Painter, COO di Botanix Labs, ta spera cu e tendencia aki lo continua, cu proyectonan manera Spiderchain cla pa beneficia. "Bitcoiners awor ta participando activamente den DeFi, señalando un cambio den e dinamica di e ecosistema," el a remarca.

Avancenan den interoperabilidad

Fragmentacion di Blockchain gradualmente ta wordo reemplasa pa conectividad "cross-chain" sin problema. Segun Jon Kol, CEO di Hyperlane, avancenan den *"permissionless interoperability bridges"* ta eliminando bareranan entre ecosistemanan, hibando na experiencianan di usuario mas sigur y eficiente. *"Pa 2025, e retonan di fragmentacion di L2 lo sinti manera un relikia di pasado,"* Kol ta predici, desblokiando un era nobo di innovacion "cross-chain".

Stablecoins ta domina casonan di uzo practico

Stablecoins ta emergiendo como e "killer app" di e industria di crypto. Spera pa surpasa $3 triyon den capitalisacion di mercado dentro di cinco aña, nan ta revolucionando pagonan cu nan velocidad, accesibilidad, y infrastructura nativo di internet. Kevin Lehtiniitty, CEO di Borderless, ta anticipa cu 2025 lo marca un punto di inflexion, mientras cu stablecoins ta impulsa comercio global y inclusion financiero.

AI ta topa cu blockchain

E convergencia di inteligencia artificial y blockchain ta un otro frontera den e evolucion di crypto. Clara Tsao di Filecoin Foundation ta remarca cu e integracion aki ta atendiendo problemanan critico den escalabilidad y confiansa. *"Door di combina e verificabilidad di blockchain cu e poder computacional di AI, nos ta desblokiando eficiencia nobo,"* Tsao ta splica. Esnan cu ta move prome den e espacio aki ta poniendo e base pa innovacion cu lo reconfigura confiabilidad di data y computacion.

Claridad regulatorio ta alimenta interes institucional

Claridad regulatorio finalmente ta na horizonte, danki na inici-

ativanan global manera MiCA na Europa y un administracion Mericano *"crypto-friendly"*. Eran Barak, CEO di Midnight, ta kere cu e cambio aki lo empodera negoshinan pa innova cu confiansa. Interes institucional ya caba ta aumentando, cu activonan di mundo real uzando token creciendo cu mas di 60% na 2024 te na $13.5 biyon.

Un aña transformador nos dilanti

Manera Nick Forster di Derive ta bisa bon, *"E avancenan di 2025 por defini e trayectoria a largo plaso di crypto."* Cu tecnologia, regulacion, y utilidad convergiendo, e industria ta transicionando for di hype speculativo pa bira un parti integral di infrastructura financiero "mainstream".

Di tesorera pa telecomunicacion:

Descifrando e supuesto atake di spionahe cibernetico di China

MERCA a enfrenta un serie di atakenan cibernetico sofistica den e ultimo lunanan, cu oficialnan Mericano culpando hackers patrocina pa estado Chines pa penetra sectornan critico, incluyendo telecomunicacion, agencianan gubernamental, y campañanan politico. E incidentenan aki, envolviendo gruponan manera "Salt Typhoon," ta destaca tensionnan cibernetico creciente entre e dos nacionnan.

Violacion di departamento di tesoreria

E ultimo atake, describi como un "incidente mayor" pa oficialnan Mericano, tabata dirigi riba e Departamento di Tesoreria. Hackers a accesa "workstations" di empleado y documentonan no clasifica atrabes di vulnerabilidadnan den software di BeyondTrust, un proveedor di tercer partido. Detecta na comienso di december, e violacion a provoca accion rapido pa desconecta servicionan comprometi y preveni acceso adicional. Oficialnan di Tesoreria a confirma un investigacion andando riba e alcance y impacto di e atake.

Companianan di telecomunicacion y obhetivo politico

Mas trempan na 2024, hackers a infiltra den companianan di telecomunicacion grandi, incluyendo AT&T y Verizon. Conoci como un di e atakenan di telecomunicacion mas severo den historia di Merca, e violacion a permiti acceso na informacion sensitivo di "wiretap" y comunicacion priva. Salt Typhoon, un grupo supuestamente conecta cu e Ministerio di Siguridad di Estado di China, a wordo identifica como e autor.

E mesun actornan aki tambe a dirigi nan atencion riba campañanan politico, incluyendo esnan di Presidente-electo Donald Trump, Vice-Presidente-electo JD Vance, y personal di campana di Vice Presidente Kamala Harris. Expertonan ta sugeri cu e operacionnan aki tabata busca pa colecta inteligencia riba strategianan politico, un afirmacion cu ta wordo subraya mas ainda door di atakenan similar na 2021 contra parlamentarionan di Reino Uni.

Reaccion di Merca

Oficialnan Mericano a expresa preocupacion profundo tocante e kiebronan di siguridad. Senador Mark Warner a describi e atake riba telecomunicacion como e *"pio den historia di nos nacion,"* y FBI Director Christopher Wray a etiketa e campaña di Salt Typhoon como e *"operacion di cyber-espionage mas significante di China den historia."* Mientras tanto, e Federal Communications Commission ta considerando sancionnan contra China Telecom Americas, un subsidiario di un di e companianan di comunicacion mas grandi di China, citando preocupacionnan di siguridad nacional.

Reaccion di China

E gobierno Chines a nenga tur alegacion, cu vocero di ministerio di asuntonan exterior Mao Ning descartando e acusacionnan como "sin base." Un representante di embahada Chines a agrega cu Merca mester stop di plama "desinformacion" tocante menasanan di hacking pa propositonan politico.

E panorama mas grandi

Expertonan ta bisa cu e kiebronan di siguridad aki ta destaca un strategia a largo plaso di gruponan patrocina pa estado Chines pa colecta informacion cu por beneficia interesnan nacional. Richard Forno di e Instituto di Cyberseguridad di UMBC ta remarca cu e enfoke di China na cyber-espionage ta marca pa pasenshi y intencion strategico, contrastando e postura mas reactivo di Merca.

Mientras cu menasanan di cyber-siguridad ta sigui escala, e incidentenan aki ta subraya e necesidad urgente pa defensanan mehora y cooperacion internacional pa contraresta cyber-atakenan cada bes mas sofistica.

Den caso di muchanan perdi

Ecuador ta ordena aresto di 16 miembro di forsa aereo

UN hues na Ecuador a ordena e detencion di 16 personal di forsa aereo acusa di envolvimento den e desaparicion y morto di cuater mucha, kende nan restonan carbonisa a wordo descubri simannan despues cu nan a wordo mira forsa den un auto di patruya militar. E caso tragico a provoca protestanan nacional y a intensifica e scrutinio di e forsa militar, cu ta hunga un rol central den e represion di crimen di Presidente Daniel Noboa.

Un nacion den Luto

E muchanan—Saúl Arboleda, Steven Medina y e rumannan Josué y Ismael Arroyo—a desaparece dia 8 di december den provincia di Guayas despues di hunga futbol. Segun informe, nan a wordo deteni pa soldanan cu a afirma cu e muchanan tabata envolvi den un robo, aunke fiscalnan no a haya evidencia pa sostene esaki. Pruebanan forensico a confirma siman pasa cu e restonan haya cerca di e sitio di nan desaparicion tabata pertenece n'e muchanan, di edad 11 pa 15 aña.

Famia y comunidadnan a reuni pa un velorio dia 1 di januari na Guayaquil pa lamenta Josué y Ismael, exigiendo husticia pa tur cuater victima. E descubrimento a laga Ecuador den shock, cu oficialnan publico y ciudadanonan expresando indignacion y tristesa profundo.

Indignacion publico y reaccionnan politico

Alcalde di Guayaquil, Aquiles Álvarez, a condena e tragedia, declarando, *"Nada lo calma e dolor di e mayornan... E pais aki a yega fondo."* Prefecto di Guayas, Marcela Aguiñaga, a pidi husticia y solidaridad pa preveni tragedianan similar, enfatisando e impacto devastador riba e nacion.

Pafo di e procedimento hudicial, amigo-, famia- y activistanan a protesta, sosteniendo banner y gritando lemanan manera, *"Nan a hiba nan bibo, nos kier nan bibo!"* y *"No sea indiferente, nan ta hiba muchanan dilanti hende!"*

Evidencia y procedimentonan legal

E Ministerio Publico a presenta testimonionan y evidencia di video cu ta sugeri e envolvimento di e soldanan den e crimen. Grabacionnan di vigilancia a mustra e muchanan wordo forsa den un auto di patruya militar. A pesar di e afirmacion inicial di e ministerio di defensa cu e muchanan a wordo libera despues di detencion, evidencia creciente ta mustra riba e rol di e miembronan di forsa aereo den nan desaparicion y morto.

Cooperacion di gobierno y militar

Presidente Noboa a priminti cu lo no tin impunidad den e caso aki, urgiendo autoridadnan policial pa coopera completamente cu e investigacion di Fiscal General. E ministerio di defensa y forsanan arma a declara cu nan lo colabora *"sin reservacion of condicion."*

Luto nacional declara

E Asamblea Nacional y Oficina di Alcalde di Quito a declara tres dia di luto p'e muchanan, mientras cu e nacion ta lucha cu e tragedia. Protestanan exigiendo transparencia y responsabilidad ta continua, reflehando rabia generalisa riba e incidente.

E caso aki ta subraya e retonan cu Ecuador ta enfrenta mientras e ta lucha contra crimen y ta busca pa restaura confiansa publico den su institutonan.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

Despues di boks cu Cole Anthony

Jaden Ivey di Pistons ta sufri lesion serio

E guard di Detroit Pistons, Jaden Ivey, cu tabata disfrutando di un temporada exitoso, a bandona e wega di diaranson contra Orlando Magic riba un stretcher despues di un choke devastador cu Cole Anthony. E incidente a laga Ivey trociendo di dolor riba cancha, parando e wega inmediatamente mientras entrenadornan a core pa yud'e. Hungadonan di ambos team a rondona Ivey cu preocupacion mientras e gravedad di e lesion a bira cla.

Ripiticionnan a mustra e enkel di Ivey doblando na un angulo no natural, sacando gritonan di asombro for di e multitud. E arena a bira silencioso, cu Anthony visiblemente emocional y cu lagrimanan mientras e tabata wak e situacion desaroya. Fanaticonan a aplaudi y sclama e nomber di Ivey mientras e tabata wordo saca for di cancha riba wiel, un serbete di Gatorade tapando su pia herida.

E entrenador principal di Pistons, J.B. Bickerstaff, a refleha riba e momento sombrio den un entrevista despues di wega. *"E ta dificil pa henter e grupo, wak e sufriendo asina ta duro pa nos. E ta traha p'e, e ta bay recupera. Conociendo e, e lo traha duro y bira miho cu nunca,"* Bickerstaff a bisa.

E lesion ta bin como un contratiempo grandi p'e guard di 23 aña, cu tabata den e proceso di e miho temporada di su carera. Prome cu e wega, Ivey tabata promediando 17.4 punto, 4.2 rebound y 0.9 robo pa wega, tur maximo di carera. Su porcentahe di tiro tambe a mehora significativamente, cu un porcentahe di "field-goal" di 45.3% y un precision di 3 punto di 39.2%. E mehoracion aki tabata factornan clave den e resurgimento di Pistons, ya cu e team a iguala e total di victoria di aña pasa cu un record di 14-18 drentando e encuentro di diaranson.

E extension di e lesion di Ivey ta keda insigur, pero Pistons y nan fanaticonan ta preparando p'e posibilidad di un ausencia prolonga. P'awo, e team mester reagrupa y uni den ausencia di Ivey mientras ta mantene speransa pa su recuperacion completo.

NFL siman 18:

Scenarionan di playoff p'esnan cu speransa pa post-season

MIENTRAS cu e temporada regular di NFL ta yegando su climax, Siman 18 ta tene e yabi pa soñonan di playoff pa varios team den henter AFC y NFC. Mientras cu algun team a sigura nan puesto, otronan ta batayando pa "seeding" of garando pa un puesto final di "wild-card". Aki ta con e panorama di playoff ta mustra pa teamnan cu ta bay pa post-season y esnan cu tin speransa.

Den AFC, Kansas City Chiefs (15-1) ta blokia como e "seed" No. 1, sigurando un "bye" den prome ronda y bentaha di "home-field". Mientras tanto, Buffalo Bills (13-3) a sigura e "seed" No. 2 y lo ta anfitrion di e team di "wild-card" cu e "seed" di mas abou. Baltimore Ravens (11-5) por gana AFC North cu un victoria riba Cleveland Browns of un derota di Steelers contra Bengals. Houston Texans (9-7) t'e "seed" No. 4 y lo ta anfitrion di un team di "wild-card" sin importa e resultadonan di Siman 18. Pa Denver Broncos (9-7), un victoria contra Chiefs ta garantisa un puesto di "wild-card", mientras cu Miami Dolphins y Cincinnati Bengals ta keda riba e "bubble" cu chens chikito pa playoff.

Den NFC, Detroit Lions (14-2) lo reclama e "seed" principal y bentaha di "home-field" cu un victoria contra Minnesota Vikings. Sinembargo, si Vikings (14-2) sali victorioso, nan lo tuma e titulo di NFC North y e "seed" No. 1, relegando Lions na un puesto di "wild-card". Philadelphia Eagles (13-3) ta blokia den e "seed" No. 2, mientras cu Los Angeles Rams (10-6) y Tampa Bay Buccaneers (9-7) ta competiendo p'e di tres y di cuater "seed". Teamnan di "wild-card" manera Washington Commanders y Green Bay Packers ta batayando pa posicionamento, cu Atlanta Falcons (8-8) aferando na speransa di gana NFC South.

E "stakes" ta particularmente halto pa teamnan cu ainda ta competiendo pa un puesto den post-season. Den AFC,

Broncos ta controla nan destino, pero un derota por habri porta pa Dolphins of Bengals. Den NFC, e confrontacion entre Lions y Vikings ta determina e "seed" principal, mientras cu Falcons mester un victoria y un derota di Buccaneers pa yega playoff. E encuentronan crucial aki ta priminti drama intenso mientras teamnan ta lucha pa nan bida den post-season.

E proyectonan di "matchup" di "wild-card" ta ofrece competencianan tentado, incluyendo posibel clashnan entre Ravens y Chargers den AFC y Rams y Commanders den NFC. Chiefs y Lions, cu ta tene e "seed" principal, lo disfruta di un "bye" den prome ronda. Otro teamnan lo prepara pa weganan ferozmente competitivo mientras cu e post-season ta cuminsa.

Mientras Siman 18 ta desaroya, fanaticonan por spera finalnan emocionante, sorpresanan di ultimo momento y e resolucion di caredanan di playoff estrechamente disputa. E final di temporada regular di NFL ta garantisa emocion mientras teamnan ta laga tur cos riba veld den persecucion di gloria di playoff.

Con Browns a toca fondo na 2024 y kico ta bin despues

E temporada 2024 di Cleveland Browns tabata uno di decepcion y confusion, marcando un caida grandi for di nan campaña prometedor di playoff apenas un aña pasa. Cu un record di 3-13 bayendo den nan wega final contra Baltimore Ravens, e frankicia ta enfrenta preguntanan critico tocante su liderazgo, situacion di quarterback, y direccion general. A pesar di optimismo drentando e aña, fayonan acumula riba henter e roster y staff di coaching a laga fanatico y analistanan cuestionando con Browns a cay asina leu asina lihe.

Un caida for di gracia

Na 2023, Browns tabata entre e storianan inspirador di NFL, montando e defensa No. 1 di e liga y un actuacion constante di e quarterback veterano Joe Flacco pa un puesto den playoff. Sinembargo, e team a opta pa no renoba Flacco, priorisando e regreso di Deshaun Watson for di lesion. Watson, firma cu un contract completamente garantisa di $230 miyon na 2022, no a cumpli cu expectativanan. Un Achillespees kibra na october a termina su temporada, pero su actuacionnan anterior ya caba tabata decepcionante, cu Cleveland anotando menos di 20 punto den tur shete di su weganan como titular. E luchanan di Watson—tanto fisico como mental—a destaca e crisis di identidad continuo di e team den ofensa.

Cambio di coaching y problemanan di identidad

E movecionnan di Browns den offseason a destabilisa nan ofensa mas ainda. E decision sorprendente pa reemplasa coordinador ofensivo Alex Van Pelt cu Ken Dorsey a confundi tanto hungadonan como analistanan, ya cu Van Pelt a guia e team na cifranan ofensivo respetabel a pesar di instabilidad di quarterback na 2023. Dorsey a wordo treci pa cuadra miho cu e estilo preferi di Watson, pero e transicion a crea un schema ofensivo desorganisa. E lineman veterano Joel Bitonio a describi e team como *“luchando cu nos identidad,”* mientras cu Browns tabata luchando cu elementonan di multiple sistema ofensivo sin domina ningun.

Luchanan defensivo y di team special

E defensa di Browns, aunke ainda formidabel, a sufri di sobreexposicion debi na e ineficiencia di e ofensa. E baluarte defensivo Myles Garrett a expresa preocupacionnan tocante e direccion di e team, enfatisando e necesidad pa claridad den nan plannan di offseason. Mientras tanto, e kicker Dustin Hopkins a lucha, faltando un cantidad halto di nuebe kick den e liga, complicando e problemanan di e team mas ainda.

Futuro di Watson y decisionnan di offseason

E contract masivo di Watson ta haci'e un punto focal di e plannan di Cleveland, pero preguntanan ta keda tocante su capacidad pa recupera confiansa y consistencia. Cu Watson probablemente kedando riba e roster, Browns mester dicidi si pa trece un quarterback veterano pa competi cu ne of “draft” un prospecto hoben cu nan “pick” anticipa den top-5 na 2025. Agentenan liber potencial manera Kirk Cousins of Jacoby Brissett y un clase di “draft” profundo ta ofrece opcionnan pa fortalece e grupo di quarterback.

Kico por spera

A pesar di e temporada desastroso, e doño di Browns, Jimmy Haslam, ta wordo spera di retene e entrenador principal Kevin Stefanski y e gerente general Andrew Berry, balorando e continuidad cu nan a trece na un frankicia cu a wordo plaga pa hopi tempo pa instabilidad. Cu flexibilidad significante den offseason, incluyendo 11 “pick” di “draft” y opcionnan di maneho di “cap”, Browns ta boga pa reconstrui rond di un identidad mas cla. Sinembargo, e actuacion di Watson y e capacidad di e team pa nabega su contract probablemente lo defini nan campaña di 2025.

Browns ta enfrenta un offseason crucial, cu necesidad pa decisionnan audaz y un enfoke renoba pa preveni un otro temporada perdi y reconstrui fe den un base di fanatico desespera pa exito.

MEDIO AMBIENTE

Un cambio alimenticio p'e Planeta

Dieta basa riba berdura como solucion n'e keintamento global

UN informe cientifico di 2024 a destaca cu, pa frena e gasnan di greenhouse effect y limita e keintamento global na 1.5 grado Celsius, ta fundamental reduci e consumo di carni y producto di origen animal, priorisando un dieta basa riba berdura. E hallazgo aki ta subraya e importancia di cambia e custumbernan alimenticio pa proteha e medio ambiente.

E investigacion ta respalda un informe anterior di 2020 cu ya a señala cu disminui drasticamente e consumo di carni y adopta un dieta predominantemente vegetal, ta un di e strateganan mas efectivo pa reduci e emisionnan global. E estudionan aki ta destaca con e sistema alimentario ta influencia directamente den e crisis climatico.

Fuera di esey, otro informe independiente publica na 2021 a revela cu e alimentonan di origen animal, ta genera dobel di e emisionnan di gas di greenhouse effect compara cu e alimentonan di origen vegetal. E dato aki ta reforsa e necesidad di rediseña e eleccionnan alimenticio, no solamente pa mehora e salud individual, sino tambe pa garantisa un futuro sostenibel p'e planeta.

E impacto ambiental di e produccion di arni y otro producto animal ta inclui no solamente e emisionnan di gas manera methaan, sino tambe e uzo intensivo di awa y tera y e deforestacion pa cria di bestia. Contrariamente, e dietanan basa riba berdura ta rekeri menos recurso y ta emiti significantemente menos gas perhudicial p'e medio ambiente.

Adopta un alimentacion basa riba berdura no ta implica renuncia por completo n'e productonan di origen animal, sino reduci su consumo. E cambio aki por logra mediante ahuste chikito, manera incorpora mas berdura, bonchi, fruta y grano integral n'e cuminda diario.

Den un ultimo instancia, e transicion pa un dieta basa riba berdura ta representa un oportunidad cu cada individuo contribui activamente n'e lucha contra e cambio climatico. Cambia loke nos pone riba nos tayo por parce un decision personal, pero su impacto colectivo por marca un diferencia crucial den e salud di e planeta.

DVG ta informa riba

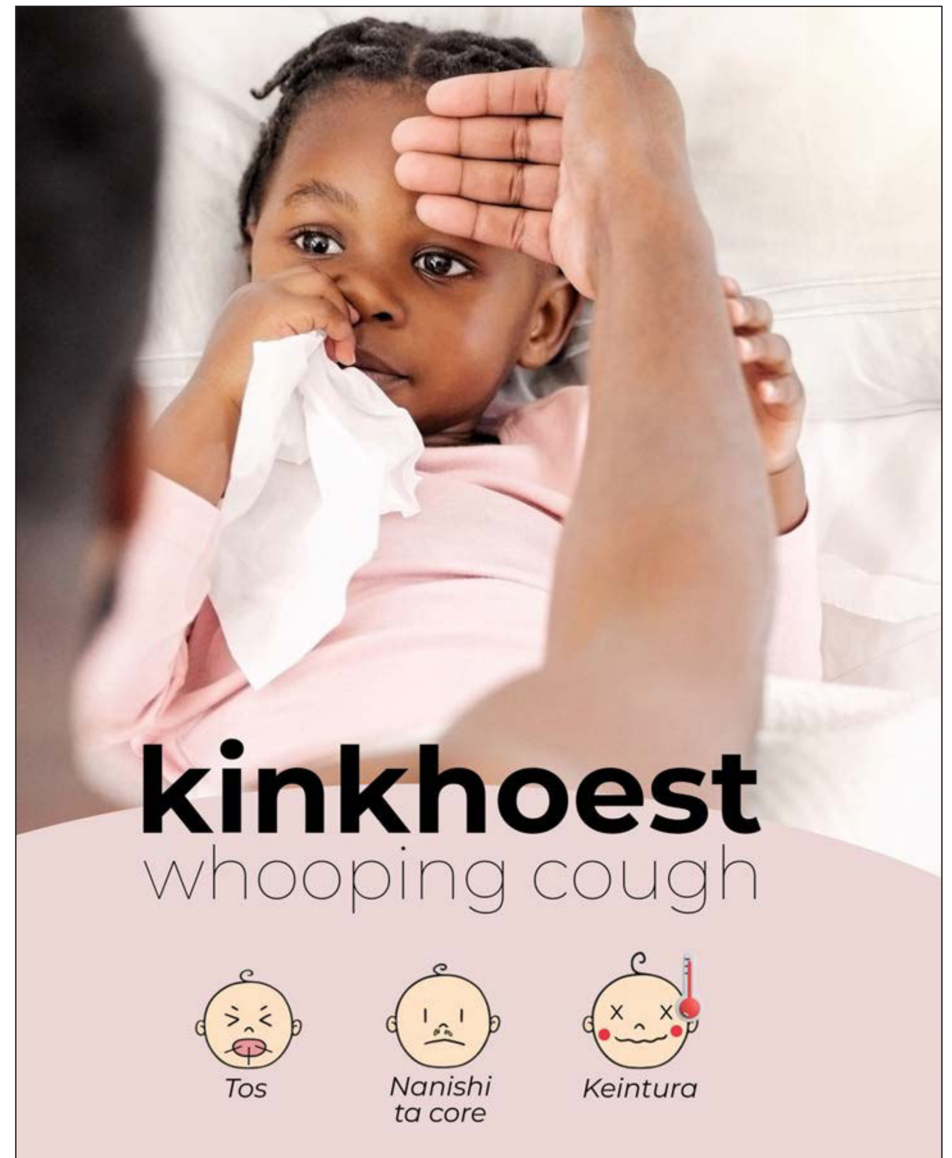
Casonan di 'Kinkhoest' na Aruba

FOR di aña pasa diferente pais den e continente Europeo y Mericano a bin ta bati alarma riba aumento drastico di casonan di 'Kinkhoest' of tambe yama 'Whooping cough'. Aruba como pais cu ta ricibi bishitante for di e diferente paisnan aki recientemente tambe a bin ta nota un aumento den e cantidad di casonan. Desde aña pasa te cu awor aki Aruba tin un total di 6 caso positivo registra, di cual 2 ta baby cu ta interna y uno ta hopi critico.

'Kinkhoest' ta un malestar respiratorio cu ta wordo ocasiona pa un bacteria. Door di tosamento of nistermento un persona infecta por transmiti e bacteria aki y asina e ta drenta e curpa humano via boca of nanishi. E prome sintoma di 'Kinkhoest' ta cuminsa similar na un griep regular unda e nanishi ta cuminsa core awa, tosamento leve, keintura y nistermento. Despues di e prome sintoma e malestar ta desaroya den tos severo y persistente, saca despues di tosamento y cansancio.

P'e adulto, e hoben y mucha cu ta vacuna contra e bacteria aki 'Kinkhoest' ta wordo experencia como un simpel griep pero pa baby menor di 2 luna cu ainda no a ricibi nan vacuna DKTP, muchanan cu no ta vacuna of no ta vacuna optimalmente y e adulto mayor cu un salud fragil, "Kinkhoest' por ta severo/mortal. Debi na e tos intenso e baby, mucha of adulto por cuminsa saca, asfyxia, perde conocemento y por fayece.

Durante luna di December 2024, Aruba a registra 3 caso di "kinkhoest" cual dos caso ta baby bou di 1 aña di edad. Esaki normalmente ta un averahe pa aña di e cantidad di "kinkhoest" registra na Aruba. Den ful 2024, un total di 6 caso confirma di "kinkhoest" a wordo registra.

Di parti DVG nos ta alerta comunidad pero particularmente mayornan cu baby chikito cu no a ricibi nan prome vacuna ainda pa evita di expone nan baby na demasiado persona of na personanan cu tin sintoma di griep. Na personanan cu ta experenciando sintomanan respiratorio ta conseha pa nan proteha un otro door di bisti tapa boca. Tambe e adulto mayor cu salud fragil mester ta consciente y practica higiena di man frecuentemente pa evita di transmiti e bacteria of keda infecta cu esaki.

Ta conseha pa laba man prome cu come y semper prome cu mishi of duna cuido na baby chikito. P'e hende muhe na estado ta recomenda p'e vacuna contra 'kinkhoest' entre 27 y 36 siman di embaraso pa di e forma aki su baby por nace cu poco inmunidad p'e bacteria. Departamento di Salud Publico dentro di e siguiente dianan lo sigui informa comunidad debidamente riba desaroyo di e casonan na Aruba.

Hipnosis como herment terapeutico

Reflexion riba su dia mundial

TUR 4 di januari ta celebra Dia Mundial di Hipnosis, un fecha dedica na sensibilisa riba e beneficio y e aplicacionnan di e practica aki den e ambito terapeutico y di salud mental. Aunke ainda rondona di mito y concepto eroneo, hipnosis a demostra di ta un herment valioso den tratamento psicologico y medico.

Hipnosis, defini como un estado di atencion focalisa y relahacion profundo, ta permiti accede n'e mente subconsciente pa promove cambio positivo. E tecnica aki ta uza p'e profesionalnan certifica den area manera maneho di dolor, superacion di adiccion, tratamento di trauma y mehoracion di trastorno di soño.

Segun e Asociacion Mericano di Psicologia, hipnosis no ta un control mental ni un estado di soño, sino un proceso colaborativo entre e terapista y e pashent.

Un di e principal obhetivonan di e dia aki ta desmitifica e ideanan eroneo cu e cultura popular a perpetua, manera e creencia cu e personanan hipnotisa ta perde control di nan accionnan. Di contrario, hipnosis ta un experiencia caminda cu e individuo ta mantene e poder di decision y control, guia p'e profesional pa obhetivo concreto.

Den actualidad, hipnosis tambe ta wordo uza como complemento den medicina tradicional, cu aplicacion cu ta bay di reduccion di ansiedad preparatorio te na maneho di malesa cronico. Ademas, estudio reciente ta destaca su eficacia den tratamento di e sindrome di intestino iritabel y den e promocion di e custumber di bida saludabel, manera stop di huma.

Dia Mundial di Hipnosis ta invita pa reflexiona riba e potencial di e practica aki den salud integral y pa considera con por contribui n'e bienestar emocional y fisico. Tambe, ta busca pa fomenta e investigacion cientifico den e campo aki y educa e publico riba e beneficionan real y e limitacionnan di hipnosis. P'esey, ta resulta fundamental cu e profesionalnan sigui traha pa garantisa cu hipnosis ta wordo aplica etico y responsablemente.

E fecha aki ta recorda nos cu, ora uz'e di manera etico y profesional, hipnosis por ta un herment poderoso pa transforma bida y poibilidad nobo den e buskeda di bienestar.

Aña di Hubileo 2025:

Peregrinonan di speransa y devocion na Mama Maria

DIASABRA 4 di januari '25, pa 7or di mainta tin Santo Sacrificio di Misa na Kapel di Alto Vista y den Kapel di Blue Army na San Nicolas

Prome cu Santo Misa ta resa Santo Rosario pa 6.15 "Misterio Gososo", despues ta sigui cu Salve Regina. Luna di Januari ta luna dedica na Mama Maria, Mama di Dios.

Aña hubileo 2025

Bon Aña Nobo na tur hende. E aña aki no ta un aña ordinario den bida di Iglesianan, pero un Aña di Hubileo. Papa Francisco a proclama 2025 como Aña di Hubileo, cu e tema: "Peregrinonan di Speransa".

Aña di Hubileo cu ya a cuminsa na 1300, ora cu Papa Bonifacio V111 a invita tur fielnan di Roma pa ta tempo di peregrinacion, penitencia, renobacion y gana indulgencia plenaria. Di e tempo ey, Añanan di Hubileo a tuma luga cada 25 aña, a bira momentonan significante den bida spiritual den Iglesianan.

Mama Maria ta entercede pa nos na nos Tata Celestial. Cu tur fielnan bin resa e Santo Rosario pa bienestar di henter comunidad di Aruba y tur islanan.

Papa Francisco, Obispo Luis Secco, tur sacerdote, Diacono y laiconan cu ta hiba e bon noticia pa e pueblo di Dios. Pa nos Gobernantenan y tur cu ta carga responsabilidad pa nos pais Aruba. Pa enfermonan den hospital, den Hospic y den exterior. Cu Dios Santo sana enfermonan y pronto nan regreso na cas.

Cu Mama Maria scucha scamamento di esnan cu ta biba cu miedo y hamber. Sin cas, sin awa y sin cuminda. Henter nan bida ta destrosa bou di guera y perdido di nan sernan keri. Mas cu nunca, ban resa Santo Rosario pa PAZ na Medio Oriente. PAZ den hogarnan na Aruba y nos ruman nan riba otro islanan

Ban hinca rudia busca refugio na nos Mama Celestial. Den nos oracionnan resa pa Ucrania y Rusia cu nan por yega n'e pas desea y Palestina cu ta sufri masha.

ACTIVIDADNAN DI SMAC 2025

Fecha	Actividad	Ora
11 NOV	11/11 Carnival Opening	10 AM-12 PM
11 JAN	Parada di Flambeu	8 PM-3 AM
12 JAN	Eleccion di Prins cu Pancho	6:30-11:30 PM
17 JAN	Calypso y Roadmarch Infantil Hubenil	6:30-11 PM
18 JAN	Eleccion di Reina Infantil-Hubenil	6:30-11 PM
19 JAN	Eleccion di Reina Grandi y Sra. Carnaval	6:30-11 PM
25 JAN	Dia di Betico	
31 JAN	Festival di Tumba Infantil-Hubenil	6:30-10 PM
1 FEB	Festival di Tumba Aruba 53	8 PM-3 AM
2 FEB	Parada di Fantasia	2-6 PM
7 FEB	Caiso & Soca Monarch	
8 FEB	Caiso & Soca Monarch	
14 FEB	Mascarade Parade Savaneta	8 PM
14 FEB	Pre Jouve Events	
15 FEB	Jouvert Morning	3-10 AM
16 FEB	Traspaso di Mando	10 AM-12 PM
16 FEB	Parada di Mucha Oranjestad	1-6 PM
19 FEB	North In'l Sunset Parade	7 PM-1 AM
21 FEB	Parada Escolar Scolnan Pre-paratorio y Basico Oranjestad	10 AM-12 PM
22 FEB	Parada di Mucha Noord	2-6 PM
22 FEB	Aruba's Lighting Parade	8 PM-3 AM
23 FEB	Parada di Mucha San Nicolas	1-6 PM
23 FEB	Momito	7-9 PM
27 FEB	Parada di Luz	8 PM-2 AM
28 FEB	Parada Escolar Scolnan Avansa San Nicolas	10 AM-1 PM
28 FEB	Parada Escolar Scolnan Avansa Oranjestad	10 AM-1:30 PM
1 MAR	Parada Grandi San Nicolas	11 AM-7 PM
2 MAR	Parada Grandi Oranjestad	11 AM-7 PM
2 MAR	Momo	7-10 PM

AWEMainta.NL

WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM

ZATERDAG, 4 JANUARI 2025

BELANGRIJKE STATISTIEKEN EN TRENDS

GROEI VAN HET TOERISME OP ARUBA IN NOVEMBER 2024

Belangrijke Statistieken en Trends

Groei van het Toerisme op Aruba in November 2024

HET toerisme op Aruba blijft groeien, met een positieve stijging van het aantal "stayover" gasten in november 2024. Dit artikel biedt een zakelijke analyse van de meest recente toeristische cijfers, waarbij de nadruk ligt op de trends in bezoekersaantallen, markten en de evolutie van verschillende accommodatiecategorieën. De volledige details van het rapport worden echter nog niet op de website van de Aruba Tourism Authority (ATA) gepubliceerd, maar zullen op een later moment verder worden besproken door AWEMainta.

Toename van het Aantal Gasten

In november 2024 ontving Aruba 106.938 "stayover" gasten, wat een groei van 0,9% betekent in vergelijking met november 2023 (105.946 gasten). Deze lichte stijging benadrukt de voortdurende aantrekkingskracht van Aruba als bestemming voor toeristen. De vraag naar accommodatie blijft toenemen, mede dankzij de uitbreiding van de capaciteit van luchtvaartmaatschappijen, waardoor Aruba beter in staat is om aan de stijgende vraag te voldoen.

Markten van Herkomst

De grootste groep bezoekers van Aruba in november 2024 kwam uit Noord-Amerika, goed voor 78,4% van het totale aantal gasten. Dit wordt gevolgd door bezoekers uit Latijns-Amerika (13,1%) en Europa (5,6%). De diversiteit van de herkomstmarkten blijft Aruba helpen zich als een internationale toeristische bestemming te profileren. Bezoekers uit Europa blijven een kleinere, maar stabiele groep vormen, terwijl het aandeel van Latijns-Amerikaanse gasten aanhoudend groeit.

Accommodatiecategorieën en Trends

In november 2024 verbleef 32,9% van de gasten in andere soorten accommodaties, zoals short-term vacation rentals (STVR), wat een aanzienlijke groei is ten opzichte van andere categorieën. 24,4% verbleef in hotels met het European Plan, 16,2% koos voor All-Inclusive hotels, en 26,4% verbleef in Timeshare-accommodaties. De opkomst van short-term vacation rentals weerspiegelt een grotere voorkeur voor flexibele en vaak goedkopere accommodatie-opties voor toeristen die naar Aruba reizen.

Short-Term Vacation Rentals (STVR)

De STVR-markt blijft een belangrijke speler in het Arubaanse toerisme, met een bezettingsgraad die in november 2024 met 3,9% steeg van 50,8% in november 2023 naar 54,7% in november 2024. Dit wijst op een groeiende populariteit van kortetermijnverhuur, zoals appartementen en villa's, die vaak buiten de traditionele hotelstructuren vallen. De inkomsten uit deze markt waren echter iets lager dan het voorgaande jaar, wat kan duiden op een afname van de gemiddelde opbrengst per nacht (ADR) van $263 in 2023 naar $249 in 2024.

In totaal ontving Aruba tot en met november 2024 1.293.446 "stayover" gasten, een stijging van 14,4% ten opzichte van hetzelfde moment in 2023 (1.131.099 gasten). De dominantie van Noord-Amerikaanse gasten blijft duidelijk, met 79,9% van de gasten afkomstig uit deze regio.

Conclusie en Toekomstige Verwachtingen

De gegevens voor november 2024 tonen een positieve, zij het gematigde groei in het toerisme naar Aruba. De voortdurende voorkeur voor short-term vacation rentals geeft aan dat toeristen steeds meer op zoek zijn naar alternatieve accommodatie-opties. Het stijgende aantal bezoekers uit Noord-Amerika en Latijns-Amerika onderstreept Aruba's brede aantrekkingskracht als vakantiebestemming. Aangezien de volledige gegevens voor het jaar nog niet zijn gepubliceerd, kan AWEMainta in de toekomst een uitgebreider artikel presenteren om de trends verder te analyseren en de impact van deze ontwikkelingen op de Arubaanse economie en het toerisme in 2025 te verkennen.

Bronnen

• *Aruba Tourism Authority (ATA), "A.T.A. ta comparti cifranan pa luna di november 2024".*

Agri Innovation Park en Duurzame Groei:

De Nieuwe Horizon voor Aruba's Landbouw

IN de recente uitvoeringsagenda van het Landspakket Aruba (september 2024 - maart 2025) wordt de primaire sector van Aruba gepresenteerd als een cruciale pijler voor duurzame economische ontwikkeling en voedselzekerheid. Het rapport benadrukt verschillende initiatieven en strategieën om de agrarische sector te transformeren naar een innovatiegedreven en veerkrachtige industrie. Hieronder worden enkele sleutelpijlers uitgelicht.

Voedselzekerheid als Prioriteit

Een van de belangrijkste thema's in de primaire sector is voedselzekerheid. Het rapport erkent de dringende behoefte aan een sterkere afhankelijkheid van lokale voedselproductie. Er worden specifieke inspanningen geleverd om de meest geschikte kasstructuren te identificeren, evenals veelbelovende gewassen en kweekmethodes die passen bij de unieke klimatologische omstandigheden van Aruba. Deze initiatieven zijn niet alleen bedoeld om de import van voedsel te verminderen, maar ook om lokale gemeenschappen meer onafhankelijkheid en economische mogelijkheden te bieden.

Innovatie door het Agri Innovation Park

Een ander veelbelovend initiatief is de ontwikkeling van een Agri Innovation Park. Dit park, waarvan het technische ontwerp, de marktanalyse en haalbaarheidsstudie al in uitvoering zijn, zal dienen als een hub voor technologische vooruitgang en duurzame landbouw. Het park is bedoeld om zowel ondernemers als landbouwspecialisten te ondersteunen bij het toepassen van innovatieve technieken en het verhogen van de productiviteit binnen de sector. Het is een integraal onderdeel van Aruba's strategie om landbouw om te vormen tot een economisch levensvatbare en milieuvriendelijke sector.

Duurzame Groei en Toekomstvisie

Het landbouwbeleid van Aruba sluit naadloos aan bij de bredere visie van een duurzame economie. Het rapport benadrukt de rol van de primaire sector in het vergroten van de economische veerkracht van het eiland en het creëren van een ecologisch verantwoorde toekomst. De focus ligt op het combineren van innovatie, efficiëntie en milieuvriendelijkheid. Deze strategieën zijn bedoeld om een robuuste landbouwsector op te bouwen die kan bijdragen aan economische diversificatie, lokale werkgelegenheid en een betere leefomgeving.

De primaire sector wordt in de uitvoeringsagenda gepresenteerd als een belangrijk onderdeel van Aruba's transitie naar een duurzame economie. Initiatieven zoals voedselzekerheidsprogramma's en het Agri Innovation Park tonen aan dat Aruba niet alleen streeft naar economische groei, maar ook naar ecologische balans en sociale vooruitgang. Deze aanpak biedt een blauwdruk voor andere eilandstaten die hun afhankelijkheid van import willen verminderen en hun agrarische sector willen versterken.

AWEMainta's Reflectie op de Primaire Sector

In de Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (september 2024 - maart 2025) wordt de primaire sector gepositioneerd als een cruciaal element voor duurzame economische groei en voedselzekerheid. AWEMainta erkent deze visie, maar uit zorgen over de trage voortgang en de praktische uitvoerbaarheid van de plannen. Hoewel de Sustainable Development Goals (SDG's) al jaren geleden werden ingevoerd, blijft de implementatie in Aruba steken in de planningsfase.

Het is essentieel om over te stappen van woorden naar daden. De vraag die gesteld moet worden is of Aruba de juiste middelen heeft om deze doelen te realiseren. Zowel professioneel als financieel zijn er hiaten die het succes in gevaar brengen. Zonder adequate middelen blijft de uitvoering van plannen zoals het Agri Innovation Park en de ontwikkeling van duurzame kweekmethodes oppervlakkig en ineffectief.

Daarnaast werpt AWEMainta een kritische blik op de concurrentiepositie van de primaire sector. Producten uit Amerika zijn vaak goedkoper door schaalvoordelen en lagere productiekosten. Zonder strategische investeringen en innovatie zal het voor Aruba moeilijk zijn om te concurreren in de regionale en internationale markten.

AWEMainta benadrukt dat zolang de primaire sector wordt gebruikt als onderdeel van politieke campagnes en niet wordt beheerd met een verantwoordelijke, doelgerichte aanpak, er weinig vooruitgang te verwachten is. Plannen zoals in het rapport beschreven, moeten niet alleen op papier blijven staan, maar vertaald worden naar concrete acties die direct bijdragen aan duurzame ontwikkeling.

AWEMainta roept op tot een grondige evaluatie van de huidige middelen en een transparante strategie voor de primaire sector. Alleen met echte actie kan Aruba de transitie maken naar een duurzame en concurrerende landbouwsector.

Bron: Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 - 31 maart 2025).

Trends en Bestedingen van Arubaanse Toeristen

CBS Aruba: Resultaten van de Outbound Toerisme Enquête 2018-2022

DE Outbound Toerisme Enquête van Aruba, uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de hulp van de Wereldorganisatie voor Toerisme (UNWTO), biedt waardevolle inzichten in de reis- en uitgavenpatronen van Arubaanse bewoners die naar het buitenland reizen. Het doel van de enquête is om het bedrag te meten dat Arubanen uitgeven tijdens hun buitenlandse reizen, een belangrijk statistisch hulpmiddel voor de analyse van toerisme. Dit artikel bespreekt de belangrijkste bevindingen van de enquêteperiode 2018-2022, inclusief trends in bestemmingen, reisdoelen en uitgaven.

Onderzoeksmethoden

De Outbound Toerisme Enquête werd in 2018 geïntroduceerd, met als doel het bestedingsgedrag van Arubaanse reizigers in het buitenland te meten. De enquête werd echter onderbroken door de COVID-19-pandemie, waardoor er geen gegevens konden worden verzameld in 2021 en het proces pas in april 2022 werd hervat. De gegevensverzameling werd uitgevoerd door middel van digitale interviews op de luchthaven, met een steekproefomvang van 4200 interviews per jaar. De enquête was gericht op Arubanen die terugkeerden van hun buitenlandse reizen, waarbij de gegevens werden gewogen om representatief te zijn voor de volledige populatie van reizende bewoners.

Populaire Bestemmingen

Uit de resultaten blijkt dat de Verenigde Staten de populairste bestemming voor Arubaanse reizigers is, met in 2019 41.098 reizigers, hoewel dit aantal daalde tijdens de pandemie en in 2022 25.805 bereikte. Andere veelbezochte bestemmingen zijn Curaçao, Colombia en Nederland. De keuze van de bestemming is in lijn met de geografische nabijheid van deze landen en de banden die Aruba heeft met de regio's. De reis naar Nederland valt op door de langere verblijfsduur van Arubanen, die gemiddeld langer in Nederland verblijven dan in andere populaire bestemmingen zoals de Verenigde Staten of Colombia.

Demografie van Reizigers

De grootste groep Arubaanse reizigers valt tussen de 50 en 64 jaar, gevolgd door de 40-49 jaar en 30-39 jaar. Deze demografische verdeling is relatief consistent gebleven gedurende de enquêteperiode 2018-2022. De meerderheid van de reizigers is werkzaam of zelfstandige, terwijl gepensioneerden de tweede grootste groep vormen. Dit wijst erop dat het grootste deel van de Arubaanse bevolking die internationaal reist, uit werkende volwassenen bestaat, met een toenemende belangstelling voor reizen onder jongere volwassenen na de pandemie.

Reisdoelen en Accommodaties

De belangrijkste redenen voor Arubanen om naar het buitenland te reizen zijn het bezoeken van vrienden en familie (gemiddeld 43% van de reizen), gevolgd door recreatie en vakanties. Dit wordt weerspiegeld in het type accommodatie dat wordt gekozen, waarbij de meerderheid van de reizigers verblijft bij vrienden of familie (44%) en de tweede grootste groep kiest voor hotels of soortgelijke accommodaties zoals timeshares en condo's. Reizen voor medische redenen komt ook regelmatig voor, hoewel dit aandeel in 2022 iets lager was dan in voorgaande jaren.

Bestedingen van Reizigers

In 2019 gaven Arubaanse reizigers in totaal $133,4 miljoen uit aan

reizen naar het buitenland, een significante uitgave die grotendeels werd besteed aan vliegtickets, gevolgd door winkelen, eten en drinken, en accommodatie. De grootste uitgaven werden gedaan door reizigers naar de Verenigde Staten, wat logisch is gezien het hoge aantal reizigers naar deze bestemming. De uitgaven per dag waren het hoogst voor reizigers naar Panama, met een gemiddeld dagbedrag van $307, gevolgd door de Verenigde Staten ($303 per dag). Reizigers naar de Dominicaanse Republiek gaven daarentegen het minste uit per dag.

Trends en Vergelijkingen

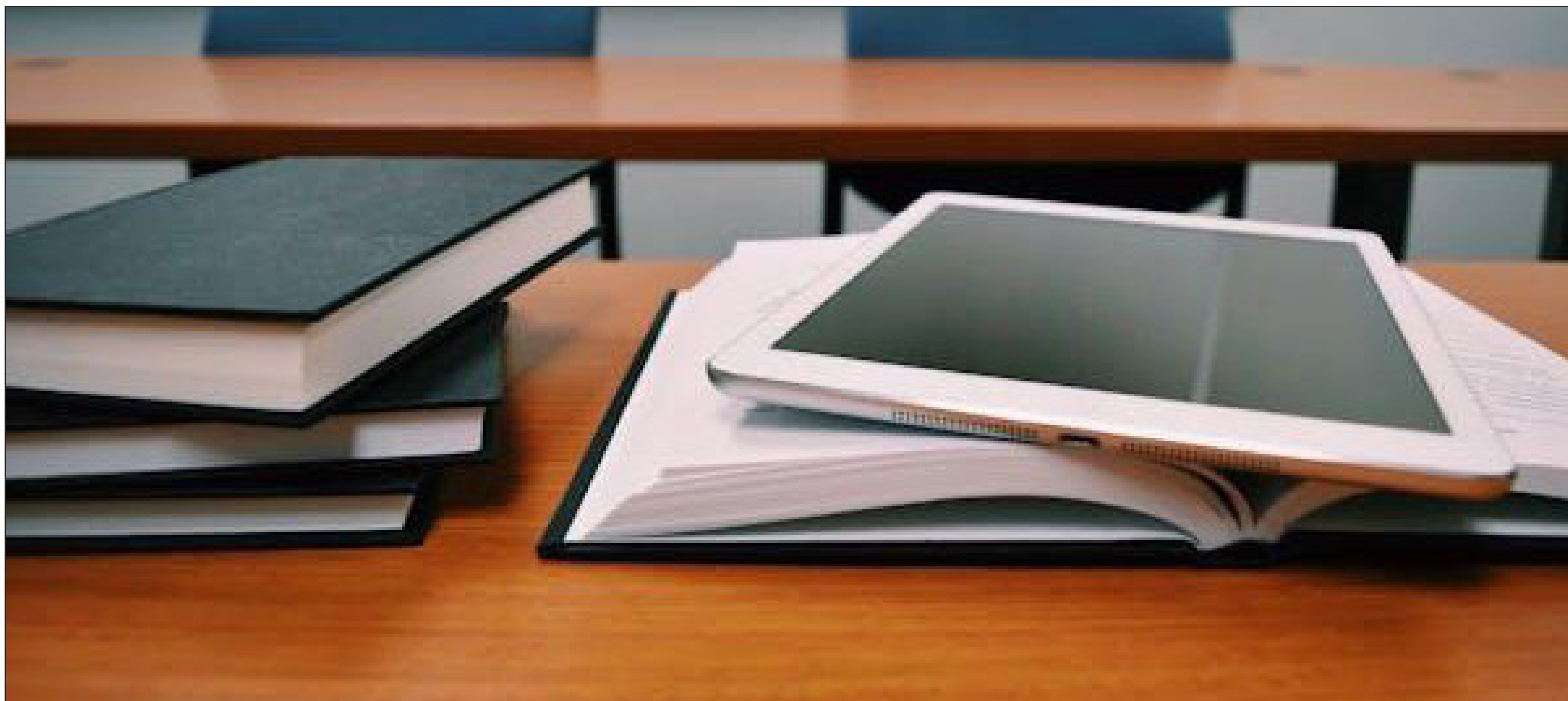
Hoewel de enquête onderbroken werd door de pandemie, zijn er enkele belangrijke trends zichtbaar in de bestedingen. Reizigers die naar het buitenland gingen voor winkelen gaven aanzienlijk meer uit dan degenen die reisden voor recreatie of familiebezoeken. De resultaten laten ook zien dat de gemiddelde besteding per dag in 2022 weer vergelijkbaar was met die in 2019, wat wijst op een herstel van de reisactiviteit na de pandemie. De verschuiving naar meer reizen voor recreatie en ontspanning is duidelijk, hoewel het percentage reizen voor werk en zakelijke doeleinden afnam.

De Outbound Toerisme Enquête biedt waardevolle gegevens over de reis- en uitgavenpatronen van Arubaanse bewoners. Ondanks de verstoring door de COVID-19-pandemie zijn de verzamelde gegevens van groot belang voor het begrijpen van de toeristische voorkeuren en economische impact van de Arubaanse bevolking. Met de vooruitzichten op toekomstige volledige enquêtes, zoals die van 2023, kunnen de trends en bestedingen van Arubaanse reizigers verder worden geanalyseerd om een diepgaander inzicht te krijgen in het reisgedrag en de economische bijdrage van outbound toerisme. De volledige rapporten voor 2023 zullen deze trends hopelijk verder versterken, en AWEMainta zal indien nodig dit artikel in de toekomst verder uitbreiden.

Bronnen

• *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), "Outbound Tourism Survey Results 2018-2022". 13 dec 2024*

Hervormingen voor een Duurzaam Onderwijssysteem

IN het recente rapport over het Landspakket Aruba *"Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 – 31 maart 2025)",* dat de samenwerking tussen Aruba en Nederland schetst, staat onderwijs als een van de centrale thema's. Het rapport biedt een duidelijke visie op de langetermijninspanningen om de onderwijskwaliteit te verbeteren. Deze hervormingen richten zich op drie kernelementen: leermiddelen, professionalisering van leraren en de infrastructuur van scholen en zorgstructuren. Door middel van deze gerichte aanpak streeft Aruba naar een robuuster en inclusiever onderwijssysteem.

De verbetering van leermiddelen vormt een cruciaal onderdeel van het hervormingsplan. Het rapport benadrukt dat zowel fysieke als digitale leermiddelen worden ontwikkeld en geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de onderwijsdoelen. Dit proces verloopt volgens een strakke planning en wordt uitgevoerd met een systematische aanpak voor selectie en aanschaf. Deze hervormingen hebben als doel een meer consistente en relevante leerervaring te bieden aan studenten. De oplevering van de vernieuwde leermiddelen wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2025.

De professionalisering van leraren speelt een centrale rol in de hervormingsagenda. Met een vastgesteld professionaliseringskader richt Aruba zich op het verhogen van de competenties van docenten. Dit omvat vaardigheden zoals digitale geletterdheid, inclusief lesgeven en het stimuleren van kritisch denken. De trajecten zijn ontworpen om te voldoen aan het beroepsbeeld van de 21e-eeuwse Caribische leraar. Hoewel de planning voor sommige professionaliseringsmodules is verschoven naar het derde kwartaal van 2025, ligt de focus stevig op het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het onderwijspersoneel.

Naast leermiddelen en professionalisering richt het rapport zich op de verbetering van de fysieke infrastructuur en de zorgstructuren binnen het onderwijs. De staat van schoolgebouwen is beoordeeld, en plannen voor renovatie en nieuwbouw worden voorbereid. Het doel is veilige, duurzame en inclusieve leeromgevingen te creëren. Tegelijkertijd wordt een herziene zorgstructuur ontwikkeld die alle scholen voorziet van gestandaardiseerde systemen die beter aansluiten bij de behoeften van individuele studenten. Deze verbeteringen, die gepland zijn voor implementatie in 2025, bieden een holistische benadering voor het ondersteunen van studentensucces.

De hervormingen binnen het thema onderwijs tonen een sterke synergie met bredere nationale plannen, zoals het masterplan 'Repositioning our Sails' en de Sustainable Development Goals (SDG's). Het rapport benadrukt dat deze hervormingen niet alleen bijdragen aan onderwijskwaliteit, maar ook fungeren als katalysator voor economische en sociale groei. Door een toekomstgerichte aanpak te hanteren, worden de fundamenten gelegd voor een inclusieve en duurzame samenleving.

Dit artikel is gebaseerd op de *"Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 – 31 maart 2025)"*, waarin de samenwerking tussen Aruba en Nederland wordt beschreven. Deze hervormingen tonen een duidelijke visie op het verbeteren van onderwijs als pijler voor de ontwikkeling van het land.

Herziening van het Begrotingsproces:

Transparantie en Strategische Innovatie”

Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba (1 september 2024 – 31 maart 2025)

DE hervormingen binnen het financieel beheer van Aruba markeren een nieuwe fase in de ontwikkeling van een transparant, doelmatig en duurzaam financieel beleid. Met de introductie van een vernieuwd verslaggevingsstelsel en de implementatie van strategische instrumenten zoals de Voorjaarsnota, wordt er gewerkt aan een versterking van de bestuurlijke controle en verantwoordingsplicht over de openbare financiën. Deze maatregelen worden niet alleen ingegeven door de noodzaak om de financiële integriteit te waarborgen, maar dienen ook als katalysator voor bredere economische hervormingen en institutionele modernisering.

Het Three Lines-Model: Innovatieve Structuur voor Risicobeheer

De kern van deze hervormingen ligt in de implementatie van het zogenaamde “Three Lines”-model, dat een innovatieve aanpak biedt voor het structureren van verantwoordelijkheden en risicobeheer. Dit model verdeelt de financiële processen over drie duidelijke lagen: primaire uitvoering, controle en strategische supervisie. Door middel van deze uniforme structuur wordt een betere afstemming gerealiseerd tussen beleidsdoelen, instrumenten en beschikbare middelen. Het model bevordert de doeltreffendheid en verhoogt tegelijkertijd de transparantie, waardoor een solide basis wordt gelegd voor zowel interne als externe verantwoordingsplicht Uitvoeringsrapportage, pagina 14.

Begrotings- en Verantwoordingsopzet: Een Meerjarig Inzicht

Een belangrijke pijler van deze hervormingen is de optimalisatie van de begrotings- en verantwoordingsopzet. Door een strakke koppeling te leggen tussen beleidsdoelstellingen en budgetrealisatie wordt meerjarig inzicht verkregen in de effecten van financiële beslissingen. Dit wordt ondersteund door automatisering, zoals de introductie van sjablonen en gestandaardiseerde formats. SAP-expertise speelt hier een cruciale rol in, waarbij digitale oplossingen worden ingezet om financiële gegevens beter te beheren en te analyseren. Dit proces wordt verder versterkt door een nulmeting, die inzicht biedt in de controleerbaarheid van financiële gegevens Uitvoeringsrapportage, pagina 11.

Nieuwe Regelgeving en Compliance

Naast de operationele hervormingen wordt er ook gewerkt aan het moderniseren van de wettelijke kaders. Nieuwe regelgeving omtrent aanbestedingen en materieel beheer is in voorbereiding en vormt een essentieel onderdeel van het verbeteringsproces. Deze wetgevende initiatieven zijn erop gericht om de efficiëntie en transparantie in overheidsuitgaven verder te vergroten. Tegelijkertijd worden de kaders voor comptabele regelgeving geoptimaliseerd, wat bijdraagt aan een bredere compliance met internationale standaarden. Dit maakt het mogelijk om zowel publieke als private partners meer vertrouwen te bieden in de Arubaanse financiële infrastructuur Uitvoeringsrapportage, pagina 12.

Uniforme Begrotingscyclus: Koppeling van Beleid en Budget

Een ander strategisch doel is de implementatie van een uniforme begrotingscyclus, waarbij tijdige inzichten in financiële prestaties en planning centraal staan. De nadruk ligt op het versterken van de link tussen beleidsprestaties en budgetallocatie, waardoor de overheid in staat wordt gesteld om weloverwogen beslissingen te nemen op basis van geïntegreerde data-analyse. Dit wordt ondersteund door een nieuw ontworpen model dat een versterkte beleidskoppeling aan de begrotingscyclus realiseert. Deze systematische benadering legt de basis voor een sterker en responsiever overheidsapparaat Uitvoeringsrapportage, pagina 13.

Uitdagingen en Samenwerking

De transitie naar een vernieuwd financieel beheer wordt niet zonder uitdagingen gerealiseerd. Het tekort aan wetgevingscapaciteit en de complexiteit van de implementatie vereisen nauwe samenwerking tussen publieke en private stakeholders. Toch blijft de voortgang bemoedigend, met duidelijke mijlpalen zoals de opstart van externe ondersteuning voor het realiseren van controlemechanismen en kwaliteitsverbeteringen. De invoering van trainingsprogramma’s voor sleutelpersonen binnen het proces zorgt voor een versterking van de interne competenties en draagt bij aan een cultuur van continue verbetering Uitvoeringsrapportage, pagina 14.

Fundament voor Duurzame Groei

Samenvattend markeren deze hervormingen een belangrijke stap voorwaarts in de modernisering van het financieel beheer van Aruba. De focus op integriteit, uniformiteit en strategische afstemming biedt niet alleen voordelen op korte termijn, maar legt ook de fundamenten voor duurzame economische groei en een veerkrachtige publieke sector. De resultaten van deze initiatieven zullen niet alleen binnen de landsgrenzen voelbaar zijn, maar ook bijdragen aan het versterken van Aruba’s positie binnen het Caribisch gebied en daarbuiten. Het Landspakket blijft hierbij een belangrijke leidraad, waarbij nationale missies en Sustainable Development Goals harmonieus worden verweven in de uitvoeringsagenda.

De reis naar een volledig geoptimaliseerd financieel beheer is ambitieus, maar met een duidelijke visie en robuuste strategieën wordt de toekomst van Aruba’s financiële stelsel stevig verankerd in duurzame en innovatieve praktijken.

Cao-Loonstijging 2024:

Het Hoogste Niveau in Meer dan Veertig Jaar

DE cao-lonen in Nederland zijn in 2024 met gemiddeld 6,6% gestegen, wat de grootste stijging is sinds 1982. Dit geeft aan hoe de arbeidsmarkt zich ontwikkelt te midden van een dynamische economische situatie, gekarakteriseerd door inflatie, hogere energieprijzen, en politieke discussies over loonbeleid. Dit artikel onderzoekt de factoren achter deze stijging, de impact op verschillende sectoren, en wat dit betekent voor Nederlanders.

Cao-Loonstijging in 2024

De cao-lonen, die de lonen reguleren voor werknemers met een collectieve arbeidsovereenkomst, stegen in 2024 met 6,6% ten opzichte van het voorgaande jaar, een stijging die meer dan veertig jaar niet is voorgekomen. Dit cijfer is opvallend, vooral in vergelijking met de 6,1% stijging in 2023. Het is belangrijk om te benadrukken dat deze stijging van cao-lonen niet alleen invloed heeft op de beloning van werknemers, maar ook een indicatie geeft van de bredere economische trends, zoals de mate van inflatie en de verhogingen in de kosten van levensonderhoud.

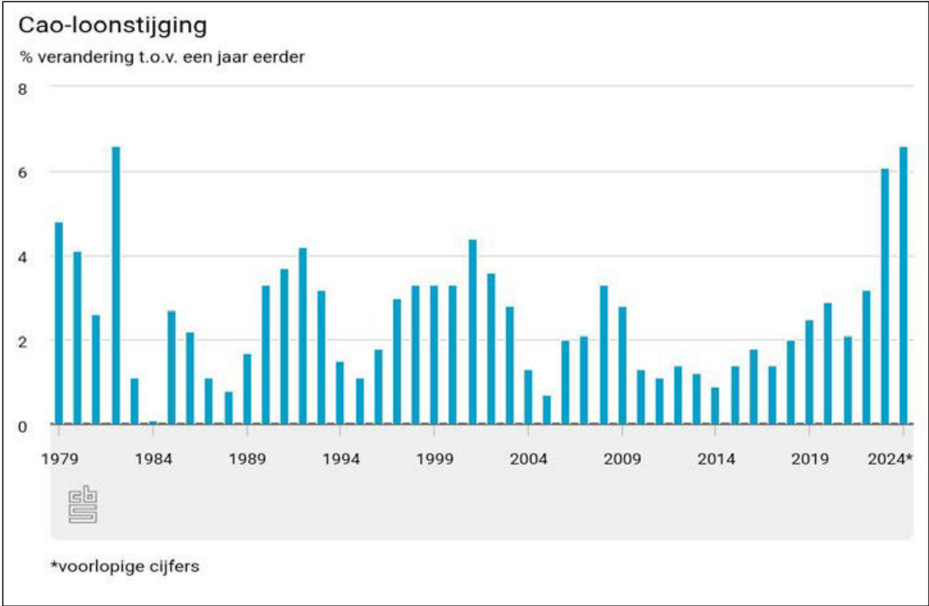
Inflatie en Reële Loonstijging

De reële cao-loonontwikkeling, die de loonsverhogingen corrigeert voor inflatie, ligt in het vierde kwartaal van 2024 rond de 2,6%. Dit betekent dat de koopkracht van werknemers in werkelijkheid met een bescheiden percentage toeneemt, ondanks de hoge nominale loonsverhogingen. Voor veel Nederlanders is de reële loonstijging een belangrijker maatstaf, omdat deze de werkelijke invloed van loonstijgingen op hun levensstandaard weerspiegelt. De bescheiden stijging van de reële lonen in vergelijking met de nominale cijfers geeft aan dat de stijgende prijzen, vooral voor energie en andere basisgoederen, nog steeds een grote invloed hebben op het dagelijks leven.

Sectorale Verschillen in Loonstijgingen

De cao-loonstijging verschilt sterk tussen sectoren. De sectoren in de particuliere bedrijven en gesubsidieerde instellingen hebben een gemiddelde loonstijging van 6,7%, terwijl de overheid een iets lagere stijging van 6,2% zag. Dit verschil kan te maken hebben met de verschillende economische druk op deze sectoren en de prioriteiten van de overheid bij het onderhandelen over cao's. De overheid probeert doorgaans een gematigder loonbeleid te voeren, terwijl de private sector, met name in de sectoren zoals vastgoed en horeca, de grootste stijgingen vertoont.

De hoogste stijgingen werden waargenomen in de onroerend goed sector (12,4%) en in de horeca en overige dienstverlening. Dit weerspiegelt de groei en de vraag in specifieke markten, waar bijvoorbeeld woningcorporaties en horecagelegenheden zich snel aanpassen aan de veranderende economische omstandigheden.

Wat Betekent Dit Voor Nederlanders?

De recordstijging van de cao-lonen in 2024 heeft zowel positieve als negatieve implicaties voor de gemiddelde Nederlander. Aan de positieve kant ontvangen werknemers die onder een cao vallen een aanzienlijke loonsverhoging, wat kan bijdragen aan een beter inkomen, vooral in tijden van hoge inflatie. Dit kan de koopkracht van de werkende bevolking enigszins versterken, hoewel de hoge kosten van levensonderhoud een aanzienlijke beperking blijven.

Aan de negatieve kant heeft de inflatie de reële loonstijging matig gehouden, wat betekent dat niet iedereen daadwerkelijk een substantiële verbetering in hun levensstandaard zal ervaren. De stijgende prijzen, vooral van energie en voedsel, blijven de grootste uitdaging voor huishoudens, ondanks de loonsverhogingen. Bovendien zal de enorme sectorale spreiding in de loonstijgingen waarschijnlijk leiden tot een grotere kloof tussen goedbetaalde en minder goedbetaalde werkers, wat de sociale ongelijkheid zou kunnen vergroten.

De cao-loonstijging van 2024 is een duidelijk teken van de economische dynamiek in Nederland, waarbij sectoren als vastgoed en horeca grotere loonsverhogingen ervaren dan de overheid. Terwijl de nominale loonstijgingen significant zijn, blijft de reële loonstijging bescheiden door de aanhoudende inflatie. Voor Nederlanders betekent dit dat, hoewel er op papier meer wordt verdiend, de werkelijke koopkracht minder sterk is toegenomen. Dit benadrukt de blijvende invloed van de economische situatie op het dagelijks leven en de uitdaging voor beleidsmakers om een evenwicht te vinden tussen het stimuleren van loonstijgingen en het beheersen van de inflatie.

Bronnen

• *CBS, Cao-loonstijging 2024 hoogste in meer dan veertig jaar.*
• *CBS, StatLine Cao-lonen.*

Het Belang van NT2-Opleidingen voor de Taalverwerving van Anderstalige Leerlingen

DE populatie anderstalige leerlingen in Nederland groeit sinds de jaren zestig gestaag, te beginnen met de komst van gastarbeiders. Tegenwoordig zijn deze leerlingen niet alleen afkomstig van migranten, maar ook van vluchtelingen en asielzoekers. Er bestaat een misverstand dat anderstalige leerlingen, zelfs als ze in Nederland zijn geboren, de Nederlandse taal al voldoende beheersen. Echter, veel van deze leerlingen beheersen vaak voornamelijk hun moedertaal, waardoor ze in het onderwijs tegen grote taalbarrières aanlopen. De NT2-opleiding (Nederlands als tweede taal) speelt een cruciale rol in het verbeteren van de taalvaardigheid van deze leerlingen en biedt de benodigde ondersteuning voor zowel de leerlingen als de leerkrachten.

Taalverwervingsproblemen bij Anderstalige Leerlingen

Een veelvoorkomend probleem is de aanname dat anderstalige leerlingen de Nederlandse taal vanzelf leren door blootstelling aan de Nederlandse omgeving en het onderwijs. Dit idee van 'onderdompeling' is niet voldoende om de taal effectief te leren. Josée Coenen, een ervaren trainer in Nederlands voor anderstaligen, stelt dat deze benadering vaak leidt tot frustratie en miscommunicatie, omdat de leerlingen niet de taalbeheersing hebben om volledig deel te nemen aan het onderwijs. Dit zorgt ervoor dat ze vastlopen, hun talenten niet kunnen ontwikkelen en zich vaak niet goed kunnen uiten in het Nederlands. Het is dan ook van groot belang dat specifiek taalonderwijs wordt gecombineerd met onderdompeling om anderstalige leerlingen effectief te ondersteunen in hun taalverwerving.

De Rol van NT2-Opleidingen

De NT2-opleiding biedt een belangrijke oplossing voor de taalproblemen die anderstalige leerlingen ondervinden. Coenen benadrukt dat het essentieel is om anderstalige kinderen niet alleen onder te dompelen in het Nederlands, maar ze ook specifiek taalonderwijs aan te bieden dat gericht is op hun niveau en behoeften. Zonder de juiste ondersteuning kunnen leerlingen niet de taalvaardigheid ontwikkelen die nodig is om in het Nederlands te leren en te functioneren. Een NT2-opleiding richt zich zowel op de leerlingen als op de leerkrachten, met als doel beiden beter voor te bereiden op de uitdagingen van het taalonderwijs.

1. Focus op het Kind

De NT2-opleiding onderzoekt de specifieke obstakels waarmee anderstalige leerlingen worden geconfronteerd. Leerlingen hebben vaak niet de basiskennis van de Nederlandse taal om goed te kunnen leren, wat hen in veel gevallen belemmert om actief deel te nemen aan het onderwijs. Het NT2-onderwijs richt zich op het verbeteren van de taalvaardigheden, zodat deze leerlingen de kans krijgen om hun volledige potentieel te benutten.

2. Focus op de Leerkracht

Een ander belangrijk aspect van de NT2-opleiding is de opleiding van leerkrachten. Traditioneel worden leerkrachten opgeleid met methodes die gericht zijn op Nederlandstalige leerlingen. Leerkrachten krijgen echter bijna geen training in hoe ze effectief les kunnen geven aan anderstalige leerlingen. Dit creëert een gapende kloof in de voorbereiding van leerkrachten om met anderstalige leerlingen te werken. De NT2-opleiding biedt leerkrachten de juiste methodes en handvatten om hun leerlingen te ondersteunen bij het leren van de taal. Door leerkrachten meer kennis en tools te geven, kunnen ze beter inspelen op de specifieke behoeften van anderstalige leerlingen.

Het Belang van Ondersteuning voor Leerkrachten

Coenen wijst erop dat leerkrachten die werken met anderstalige leerlingen zich vaak niet ondersteund voelen, doordat ze niet voldoende opgeleid zijn om les te geven aan niet-Nederlandstalige kinderen. Leerkrachten moeten worden aangemoedigd om de opleiding Leerkracht NT2 te volgen om meer grip te krijgen op het onderwijs voor anderstalige leerlingen. Door deze extra opleiding kunnen leerkrachten leren hoe ze beter kunnen inspelen op de taalbehoeften van hun leerlingen en hen effectiever ondersteunen in hun taalverwervingsproces.

Een NT2-opleiding speelt een essentiële rol in de taalverwerving van anderstalige leerlingen in Nederland. Het biedt niet alleen de benodigde ondersteuning voor de leerlingen zelf, maar voorziet ook de leerkrachten van de kennis en vaardigheden die ze nodig hebben om effectief met anderstalige kinderen te werken. Zonder deze specifieke opleiding kunnen anderstalige leerlingen moeilijker integreren in het onderwijs en hun talenten niet volledig ontwikkelen. Het investeren in NT2-opleidingen is daarom een belangrijke stap richting een inclusiever en effectiever onderwijs voor alle leerlingen, ongeacht hun taalachtergrond.

Bronnen

• *Onderwijsland.com, "Hoe draagt een NT2-opleiding bij aan de Nederlandse taalverwerving van anderstalige leerlingen?" 27 december 2024.*

Een Overzicht van de Stand van Zaken

Impactmonitor Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2024

HET rapport van de Impactmonitor Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2024, gepresenteerd door het CBS, biedt inzicht in de recente trends en cijfers rondom huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland. Het document bevat belangrijke informatie over het aantal slachtoffers, de aard van het geweld, en de effectiviteit van de betrokken organisaties zoals Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, en het Openbaar Ministerie. Dit artikel vat de belangrijkste bevindingen samen en biedt een overzicht van de huidige situatie en de voortgang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Huiselijk Geweld: Een Aanzienlijk Probleem

In 2024 wordt geschat dat bijna 1,3 miljoen volwassenen in Nederland (9% van de bevolking van 16 jaar en ouder) in de afgelopen twaalf maanden te maken hebben gehad met huiselijk geweld. Dit omvat verschillende vormen van geweld, zoals fysiek geweld, psychisch geweld, stalking, en seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de huiselijke kring. Psychisch geweld komt het vaakst voor (6% van de volwassenen), gevolgd door fysiek geweld (4%) en stalking door een ex-partner (2%). De prevalentie van seksueel geweld in huiselijke kring is relatief laag, met slechts 1% van de volwassenen die hiermee te maken heeft gehad.

De cijfers tonen ook aan dat mannen en vrouwen ongeveer even vaak slachtoffer zijn van huiselijk geweld, hoewel specifieke demografische groepen, zoals bi-plus vrouwen, een hoger risico lopen. Geweld komt vaker voor bij jongeren (16-18 jaar), met 24% die aangeeft slachtoffer te zijn geworden van huiselijk geweld in het afgelopen jaar, vergeleken met slechts 2% van de ouderen (65+). Deze cijfers benadrukken de breedte van het probleem en de noodzaak voor gerichte beleidsmaatregelen.

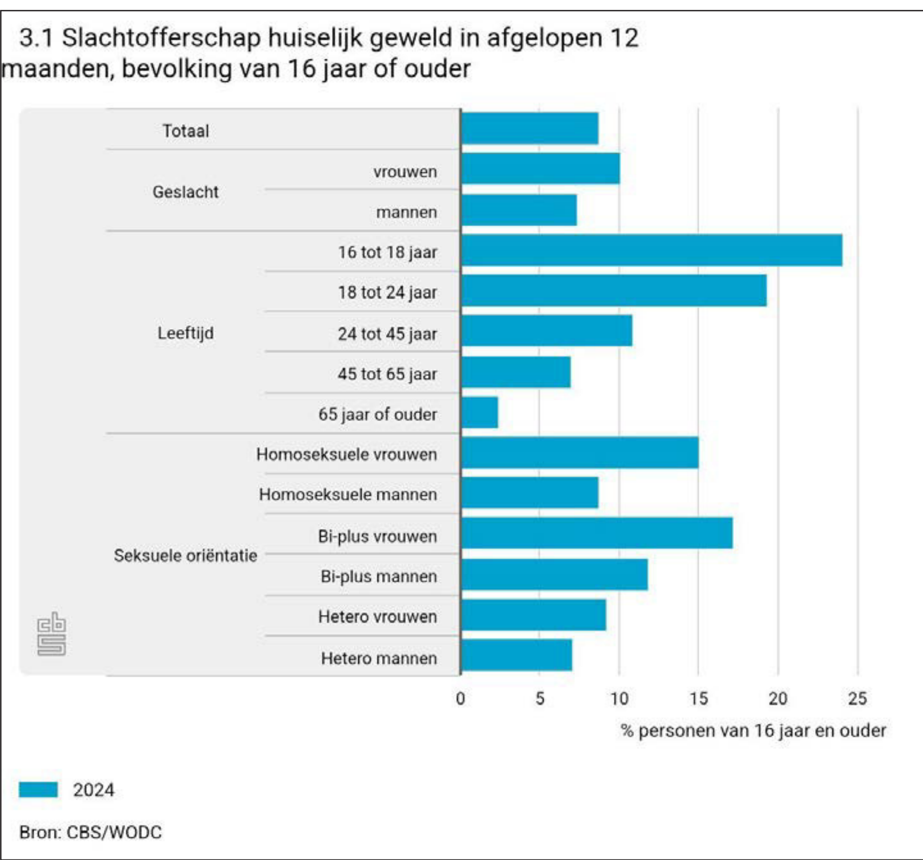
Kindermishandeling: Onverminderd Groot Probleem

Kindermishandeling blijft eveneens een ernstig probleem in Nederland. De recente schattingen suggereren dat 3% van alle minderjarigen (ongeveer 127.000 kinderen) in 2017 slachtoffer was van kindermishandeling. Fysieke mishandeling en psychische agressie komen het vaakst voor, met een opvallend hoger percentage onder meisjes dan jongens, vooral voor seksueel misbruik en emotionele mishandeling. Een deel van de kinderen heeft te maken met verwaarlozing, wat vaak niet direct zichtbaar is, maar wel ernstige gevolgen heeft voor de ontwikkeling van het kind.

Er is ook een overlap tussen huiselijk geweld en kindermishandeling binnen gezinnen. Bij 17% van de gevallen van kindermishandeling is er tegelijkertijd sprake van fysiek geweld tussen de ouders. Dit benadrukt de complexe dynamiek van geweld binnen gezinnen en de noodzaak voor geïntegreerde aanpakken waarbij zowel het welzijn van de ouders als van de kinderen wordt meegenomen.

De Rol van Veilig Thuis en Lokale Instanties

De organisaties zoals Veilig Thuis spelen een cruciale rol in het melden en begeleiden van slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het eerste halfjaar van 2024 werden er

75.135 adviezen gegeven door Veilig Thuis, en 63.800 meldingen ontvangen. De politie is de grootste melder van zaken, met 65% van de meldingen in de eerste helft van 2024 afkomstig van hen. Veilig Thuis biedt ondersteuning en advies en kan indien nodig de melding doorgeven aan andere zorg- of justitie-instanties. Er is echter ruimte voor verbetering, aangezien het aantal meldingen in sommige gevallen nog niet in lijn is met de werkelijke ernst van de situatie.

Verbinding Tussen Zorg en Veiligheid

Een belangrijke trend in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is de nadruk op het versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid. In veel gevallen is er een directe overlap tussen de zorg voor slachtoffers en de juridische stappen die nodig zijn om de veiligheid van het slachtoffer te waarborgen. Het is essentieel dat professionals uit de gezondheidszorg, jeugdzorg, politie en justitie goed met elkaar samenwerken om te zorgen voor een effectieve en langdurige oplossing.

Hoewel er enige vooruitgang wordt geboekt in het herkennen en behandelen van huiselijk geweld en kindermishandeling, blijven deze problemen een groot maatschappelijk vraagstuk. Er is een voortdurende noodzaak voor betere samenwerking tussen de betrokken organisaties en meer preventieve maatregelen om te zorgen dat slachtoffers sneller en effectiever geholpen worden. Het gebruik van dashboards en andere analytische tools helpt om de situatie te monitoren en te verbeteren, maar meer is nodig om de onderliggende oorzaken van geweld binnen gezinnen aan te pakken en te voorkomen.

Bronnen

• *CBS, Impactmonitor Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2024.*
• *Veilig Thuis Nederland.*

Waarom Tijd Weg Van Werk Essentieel Is Voor Je Gezondheid

5 Tips Om Dit Effectief Te Doen

TEGENWOORDIG is het makkelijker dan ooit om altijd verbonden te blijven met je werk, dankzij smartphones, e-mail en videoconferenties. Toch toont wetenschappelijk onderzoek aan dat het essentieel is om af en toe volledig los te komen van je werk om de negatieve gevolgen van continue digitale aanwezigheid te vermijden.

De Impact van Continue Digitale Aanwezigheid

De constante verbondenheid met werk, ook wel digitale aanwezigheid genoemd, kan aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor onze mentale gezondheid. Het voortdurende idee dat we altijd bereikbaar moeten zijn, veroorzaakt stress en kan leiden tot een burn-out. Een onderzoek naar digitale aanwezigheid heeft aangetoond dat deze voortdurende verbondenheid niet alleen onze productiviteit vermindert, maar ook ons welzijn schaadt. Dit kan resulteren in angst, vermoeidheid en een verminderd vermogen om effectief te functioneren op het werk.

Gezondheidsvoordelen van Vakantie

Het nemen van vakantie kan een belangrijke rol spelen in het herstel van deze schade. Uit verschillende studies blijkt dat vakantie de stress verlaagt, het risico op burn-out vermindert, en een positieve invloed heeft op ons fysieke welzijn. Een meta-analyse uit 2017, waarin 86 studies werden onderzocht, toont aan dat mensen die regelmatig vakantie nemen, een lagere hartslagvariabiliteit (HRV) hebben, een indicatie van een beter functionerend hart en een verbeterde stressbestendigheid. Bovendien bleek uit een andere studie dat mensen die jaarlijks vakantie nemen, een kleiner risico lopen op metabool syndroom, een aandoening die samengaat met verhoogd cholesterol, hoge bloeddruk, overgewicht en diabetes.

Vakantie heeft niet alleen invloed op je fysieke gezondheid. Mannen die vaker vakantie nemen blijken een lager risico te hebben om vroegtijdig te overlijden, wat de gezondheidseffecten van vakantie verder benadrukt. Ondanks deze voordelen nemen veel mensen hun vakantiedagen niet op, wat kan bijdragen aan langdurige stress en gezondheidsklachten.

Wat voor Soort Vakantie is het Beste?

Hoewel langere vakanties geen extra voordelen bieden, blijkt uit onderzoek dat het nemen van een korte vakantie, zelfs een verblijf van vier dagen in een hotel, net zo effectief kan zijn in het verminderen van stress als een langere vakantie. Ook tijd doorbrengen in de natuur, zoals kamperen of wandelen, heeft significante voordelen voor de mentale gezondheid. Deze activiteiten bieden ruimte voor reflectie en helpen ons om echt los te komen van de dagelijkse stress.

Vijf Tips om het Meeste uit Je Volgende Vakantie te Halen

Als je jezelf volledig wilt loskoppelen van werk, zijn hier vijf tips om het meeste uit je vakantie te halen:

1. Werk Af voor Je Vertrekt: Zorg ervoor dat je werkto-do-lijst leeg is en je inbox schoon, zodat je minder last hebt van onafgemaakte taken en de vakantieperiode langer voelt.

2. Doorbreek je Routine: Vermijd werkgerelateerde activiteiten zoals boodschappen doen of schoonmaken. Zoek in plaats daarvan naar plekken of activiteiten die een duidelijke breuk vormen met je dagelijkse leven, zoals een weekendje weg of een nieuwe hobby.

3. Zoek Rustige Activiteiten: Breng tijd door in de natuur of doe activiteiten die je mentaal bezig houden zonder stress, zoals wandelen of lezen. Dit bevordert ontspanning en biedt ruimte voor zelfreflectie.

4. Vermijd Chaotische Situaties: Vermijd familiedrama's of drukke plekken die stress kunnen veroorzaken. Kies voor rustige, stressvrije omgevingen die bevorderlijk zijn voor herstel en ontspanning.

5. Neem Meer Pauzes Gedurende het Jaar: In plaats van één lange vakantie, plan meerdere korte vakanties door het jaar heen. Dit helpt je om vaker de voordelen van ontkoppelen te ervaren en stress op lange termijn te verminderen.

Het nemen van tijd weg van werk is cruciaal voor zowel onze mentale als fysieke gezondheid. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt de voordelen van vakantie, zoals verminderde stress, verbeterde hartgezondheid, en zelfs een lager risico op chronische aandoeningen. Toch blijven veel mensen hun vakantiedagen ongebruikt. Door bewust tijd vrij te maken en volledig los te koppelen van werk, kun je zowel je gezondheid verbeteren als je algehele welzijn versterken. Het is tijd om werk op pauze te zetten en de voordelen van vakantie te omarmen.

Bronnen

• *Scientias.nl, "Waarom het zo goed is voor je gezondheid om af en toe los te komen van je werk (plus 5 tips hoe je dat doet)", 1 januari 2025.*
• *Frontiers in Psychology, "A Meta-Analysis on Antecedents and Outcomes of Detachment from Work".*

Wat te Verwachten in 2025

Wetenschappelijke Doorbraken en Missies

HET jaar 2025 belooft een spannend jaar te worden op wetenschappelijk gebied. Van doorbraken in medische behandelingen tot baanbrekende ruimtemissies, er staan veelbelovende ontwikkelingen op het programma. In dit artikel worden enkele van de belangrijkste wetenschappelijke vooruitzichten voor 2025 belicht, met een focus op nieuwe medische innovaties, ruimteverkenning en klimaatinspanningen.

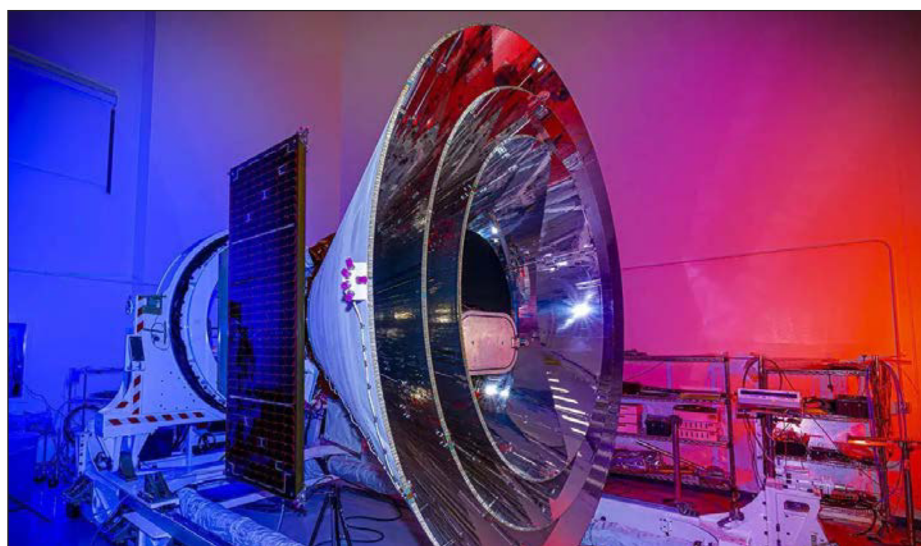
Obesitasbehandeling: Nieuwe Medicijnen op de Markt
Een van de meest besproken wetenschappelijke vooruitzichten voor 2025 is de verdere ontwikkeling van medicijnen tegen obesitas. Na de succesverhalen van medicijnen zoals Wegovy, die gewichtsverlies bevorderen via GLP-1 agonisten, staan er nieuwe medicijnen op de horizon. Eli Lilly is bezig met het testen van de orale pil orforglipron, die eenvoudiger te produceren is en mogelijk goedkoper dan bestaande behandelingen. Daarnaast blijft het bedrijf werken aan het veelbelovende retatrutide, dat bij sommige patiënten tot 24,2% gewichtsverlies leidde. Deze innovaties kunnen de manier waarop obesitas behandeld wordt revolutioneren en wellicht ook andere aandoeningen zoals Parkinson en Alzheimer beïnvloeden.

Pandemiepreventie en Deeltjesfysica
De pandemie van COVID-19 heeft wereldwijd grote gevolgen gehad en wetenschappers werken hard aan de voorbereiding op een mogelijke toekomstige crisis. In 2025 wordt verwacht dat de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) een wereldwijd pandemieverdrag zal goedkeuren, na jaren van vertraging. Dit verdrag zou landen beter moeten wapenen tegen toekomstige gezondheidscrises.

Op het gebied van de deeltjesfysica wachten onderzoekers ook op spannende ontwikkelingen. De European Spallation Source (ERIC) zal in 2025 van start gaan, een machine die protonen versnelt en neutronen gebruikt om de structuur van materialen te onderzoeken. Daarnaast wordt de haalbaarheidsstudie van de toekomstige supercollider van 17 miljard dollar bij CERN afgerond. Deze collider kan wellicht belangrijke inzichten bieden in de fundamenten van de fysica.

Gedachtenleesmachines: Het Tijdperk van BCI
Een andere veelbelovende technologie in 2025 is de hersen-computerinterface (BCI). In China worden tests uitgevoerd met NEO, een draadloos BCI-apparaat dat wordt gebruikt voor medische toepassingen, zoals het herstellen van handbewegingen bij verlamming. De vroege resultaten zijn veelbelovend, en grotere klinische proeven zullen in 2025 plaatsvinden. Deze technologie heeft het potentieel om de behandeling van neurologische aandoeningen zoals verlamming en Alzheimer te verbeteren.

Ruimteverkenning: Maan en Zon
Op het gebied van ruimteverkenning zijn er in 2025 verschillende spannende missies gepland. Japanse en Amerikaanse bedrijven

gaan hun missies voortzetten naar de maan, met als doel nieuwe informatie te verzamelen over het oppervlak en de waterbronnen op de maan. De NASA-missie Lunar Trailblazer zal bijvoorbeeld de maan in kaart brengen om waterbronnen te lokaliseren, een belangrijke stap in de voorbereidingen voor toekomstige maanbases.

Tegelijkertijd zullen twee missies de zonnewind onderzoeken, de stroom van geladen deeltjes die de zon uitzendt. Deze missies zullen belangrijke inzichten bieden in hoe de zon de ruimte om ons heen beïnvloedt, wat van cruciaal belang is voor toekomstige ruimteverkenning.

Klimaatwetenschap: Nieuwe Satellieten en Duurzaamheid
In 2025 krijgen klimaatwetenschappers krachtige nieuwe tools voor het onderzoeken van de aarde en het begrijpen van de rol van bossen in de koolstofcyclus. De lancering van de NISAR-satelliet, een samenwerking tussen NASA en ISRO, zal de aarde vrijwel elke 12 dagen in beeld brengen. Tegelijkertijd zal de Europese Biomass-missie met radar de biomassa van bossen meten, wat essentieel kan zijn voor het ontwikkelen van beleid tegen ontbossing en voor het verbeteren van de klimaatmodellen.

Politieke Invloed op Wetenschap en Klimaat
De politieke situatie heeft ook grote invloed op de wetenschappelijke ontwikkelingen. De mogelijke terugkeer van Donald Trump als president van de Verenigde Staten kan gevolgen hebben voor het Amerikaanse klimaatbeleid, vooral als het land zich opnieuw terugtrekt uit het klimaatakkoord van Parijs. Dit zou wereldwijde implicaties kunnen hebben voor wetenschappelijke samenwerking en klimaatinspanningen.

Het wetenschappelijke landschap in 2025 zal gekarakteriseerd worden door doorbraken in medische behandelingen, de voortzetting van ambitieuze ruimtemissies en innovatieve klimaatinstrumenten. Terwijl we ons voorbereiden op deze vooruitzichten, is het duidelijk dat de wetenschappelijke gemeenschap in 2025 klaarstaat om belangrijke stappen te zetten in de verbetering van gezondheid, ruimteverkenning en het begrijpen van ons klimaat. Wetenschappers hebben wederom grote ambities om de grenzen van kennis en technologie te verleggen.

Bronnen
• *Scientias, "De wetenschap in 2025: dit zijn de spannendste ontwikkelingen om dit nieuwe jaar in de gaten te houden", 1 januari 2025.*
• *Nature, "Science in 2025: the events to watch for in the coming year".*

Een Overzicht

Kunsttentoonstellingen in Nederland en daarbuiten in 2025

HET jaar 2025 belooft een rijk aanbod aan kunsttentoonstellingen in Nederland en daarbuiten. Van meesterwerken uit de Renaissance tot hedendaagse kunst, er is voor ieder wat wils. Hieronder vindt u een overzicht van enkele hoogtepunten die u niet mag missen.

Michelangelo in Teylers Museum
In het najaar van 2025 presenteert het Teylers Museum in Haarlem een bijzondere tentoonstelling gewijd aan de tekeningen van Michelangelo. Ongeveer 45 werken, afkomstig uit prestigieuze collecties zoals de The Royal Collection in Windsor Castle, het British Museum in Londen, de Uffizi in Florence en het Louvre in Parijs, zullen te zien zijn. Deze expositie biedt een unieke kans om de meesterwerken van de Italiaanse Renaissancekunstenaar van dichtbij te bewonderen.

Anselm Kiefer in Stedelijk Museum en Van Gogh Museum
Ter gelegenheid van de 80e verjaardag van Anselm Kiefer organiseren het Stedelijk Museum en het Van Gogh Museum in Amsterdam een gezamenlijke tentoonstelling. Deze expositie omvat vijfentwintig werken van de Duitse kunstenaar, waaronder schilderijen, installaties, films en werken op papier. Een bijzonder hoogtepunt is een nieuw 24 meter lang werk dat rondom de trap in het Stedelijk Museum zal worden gepresenteerd. Daarnaast is er aandacht voor Kiefers bijzondere band met het werk van Vincent van Gogh.

Impressionisme in Kunstmuseum Den Haag
Het Kunstmuseum Den Haag organiseert een tentoonstelling die de 19e-eeuwse vernieuwing van Parijs door de ogen van impressionistische kunstenaars zoals

Monet, Manet, Renoir en Morisot belicht. Deze expositie biedt inzicht in de invloed van de stad op de ontwikkeling van het impressionisme en toont werken die de essentie van deze stroming vastlegden.

Rembrandt van Rijn in Rembrandthuis
Het Rembrandthuis in Amsterdam ontvangt een overzichtstentoonstelling van Samuel van Hoogstraten, die eerder in Wenen te zien was. Van Hoogstraten, een leerling en vriend van Rembrandt, staat bekend om zijn trompe-l'œil schilderijen en zijn bijdragen aan de Nederlandse schilderkunst.

Edgar Degas en Ryan Gander in Museum Beelden aan Zee
Museum Beelden aan Zee in Scheveningen combineert de beelden van Edgar Degas met die van de Britse kunstenaar Ryan Gander. Deze unieke expositie onderzoekt de overeenkomsten en contrasten tussen de werken van deze twee kunstenaars, die elk op hun eigen manier de menselijke vorm en beweging vastlegden.

Charley Toorop in Kröller-Müller Museum
Het Kröller-Müller Museum in Otterlo organiseert een grote overzichtstentoonstelling van Charley Toorop. Toorop, een prominente figuur in de Nederlandse schilderkunst, staat bekend om haar krachtige portretten en expressieve stijl.

Magdalena Abakanowicz in Textielmuseum Tilburg en Noordbrabants Museum
Zowel het Textielmuseum in Tilburg als het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch openen een groot overzicht van het werk van Magdalena Abakanowicz. Deze Poolse kunstenares, die bekend staat om haar indrukwekkende textielinstallaties, heeft een blijvende invloed gehad op de hedendaagse kunst.

Nieuwe Musea en Verbouwingen
In 2025 openen drie nieuwe kunstmusea hun deuren. Op 16 mei opent het migratiemuseum FENIX in Rotterdam, gevestigd in een verbouwde havenloods met een spectaculaire tornado op het dak. In het najaar opent het Zaanstad Amsterdam Museum (ZAMU), waar zestien industriële gebouwen grootschalige kunstwerken zullen huisvesten, gewijd aan kunstenaars zoals John Chamberlain en Frank Stella. Eveneens in Amsterdam opent Studio Drift in het voorjaar een museum in de Van Gendt hallen, dat ruimte biedt aan experimentele kunstwerken van de ontwerpstudio. Daarnaast krijgt het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam een nieuw onderkomen in het najaar van 2025, met acht verdiepingen voor tentoonstellingen, de eigen collectie, ateliers en een rooftop museumrestaurant met panoramisch uitzicht over de skyline van Rotterdam.

Televisie en Bioscoop
Ook op televisie en in de bioscoop is er aandacht voor kunst in 2025. Tussen Kunst en Kitsch viert zijn 40-jarig jubileum met een grote special op NPO1. Daarnaast start later in de maand het programma 'De Gezonken Meesters', waarin professionele kunstenaars en hobbyisten zes Nederlandse meesterwerken gaan namaken die verloren zijn gegaan bij de scheepsramp met de Vrouw Maria in 1771. In de bioscoop zijn er meerdere films over kunst en cultuur, waaronder 'The Mastermind', een thriller van Kelly Reichardt over een kunstroof middenin de Vietnamoorlog, en 'The Propagandist', die de opkomst en ondergang van de Nederlandse NSB-filmmaker Jan Teunissen belicht.

Met dit gevarieerde aanbod aan tentoonstellingen, nieuwe musea en culturele evenementen belooft 2025 een bijzonder jaar te worden voor kunstliefhebbers in Nederland en daarbuiten.

Trending • NL

Grote Steden Pleiten Voor Landelijk Vuurwerkverbod na Incidenten

NA de incidenten tijdens de afgelopen jaarwisseling hebben de burgemeesters van Rotterdam, Amsterdam en Utrecht opnieuw gepleit voor een landelijk vuurwerkverbod. Burgemeester Carola Schouten van Rotterdam benadrukte het belang van een nationaal verbod na het dodelijke incident in haar stad, waarbij een 14-jarige jongen omkwam door vuurwerk. “Een lokaal afsteekverbod is niet effectief zonder landelijke maatregelen,” aldus Schouten.

Femke Halsema (Amsterdam) en Sharon Dijksma (Utrecht) sluiten zich hierbij aan. Ze wijzen op de risico’s van vuurwerk, waaronder gewonden, agressie tegen hulpdiensten en schade aan eigendommen. Ondanks steun van de politie en hulpverleners is er tot nu toe geen Kamermeerderheid voor een landelijk verbod. Dit jaarwisseling waren er naast het dodelijke slachtoffer ook meerdere gewonden door vuurwerkexplosies en gewelddadige incidenten.

Gasprijs Bereikt Hoogste Niveau in Meer dan een Jaar

Door Stopzetting Levering Russisch Gas

DE Europese gasprijs is op 2 januari 2025 gestegen tot het hoogste niveau in ruim een jaar tijd, nadat de levering van Russisch gas aan Europa via Oekraïne op Nieuwjaarsdag werd stopgezet. Deze beëindiging komt na de afloop van de overeenkomst die de gasleveringen tijdens de oorlog tussen Rusland en Oekraïne waarborgde. De prijs voor gaslevering in februari bereikte donderdag 51 euro per megawattuur, het hoogste niveau sinds oktober 2023.

De stopzetting van de leveringen komt samen met kouder winterweer, wat de vraag naar gas verder verhoogt. Vooral Slowakije, een land dat zwaar getroffen wordt door het wegvallen van Russisch gas, waarschuwt voor de gevolgen voor de Europese energieprijzen en de energievoorziening. Ondanks alternatieve leveringsroutes benadrukt de Europese Commissie de noodzaak om voldoende gasvoorraad te hebben voor de komende winterseizoenen.

Euro Daalt naar Laagste Niveau in Twee Jaar

Door Economische Zorgen en Verschil in Rentebeleid

DE euro is op 2 januari 2025 gedaald naar het laagste niveau ten opzichte van de dollar in meer dan twee jaar, met een koers van 1,0314 dollar. Dit is het laagste niveau sinds november 2022, en een daling van ongeveer 8% ten opzichte van eind september 2024, toen de euro nog boven de 1,12 dollar stond. De daling wordt toegeschreven aan zorgen over de Europese economie en het verschil in rentebeleid tussen Europa en de Verenigde Staten.

Deskundigen voorspellen dat de euro dit jaar mogelijk de pariteit met de dollar bereikt of verder daalt. De verwachting is dat de Europese Centrale Bank (ECB) de rente verder verlaagt, terwijl de Federal Reserve in de VS voorzichtiger is. Politieke onzekerheid in de eurozone, zoals in Duitsland, draagt verder bij aan de druk op de euro.

Wat Verandert er in 2025 voor Mensen die een Hypotheek Willen?

VANAF 1 januari 2025 zijn er enkele veranderingen in de hypotheekregels, hoewel de aanpassingen niet zo groot zijn als in 2024. Alleenstaanden kunnen nu iets meer lenen: het extra bedrag dat zij bovenop de maximale hypotheek mogen lenen, is verhoogd van 16.000 naar 17.000 euro. Dit maakt het iets makkelijker voor alleenstaanden om een huis te kopen.

Mensen met een midden- of hoog inkomen profiteren van een hogere hypotheekrenteaftrek, terwijl mensen met een lager inkomen minder aftrek krijgen, doordat de koopkracht voor lagere inkomens is gestegen.

→→

Daarnaast kunnen zzp'ers en uitzendkrachten nu eerder een perspectiefverklaring krijgen om een hypotheek te bemachtigen: na 26 weken in plaats van 52 weken.
Een eerdere maatregel om de studieschuld zwaarder mee te laten tellen bij het aanvragen van een hypotheek is uitgesteld. De huizenprijzen blijven in 2025 stijgen, maar er zijn mogelijkheden om toch een woning te kopen, bijvoorbeeld via startersleningen.

Aantal Vuurwerkslachtoffers Blijft Zorgwekkend Hoog in 2025

PLASTISCH chirurgen hebben in de afgelopen jaarwisseling 62 vuurwerkslachtoffers behandeld, een stijging van 8 gevallen ten opzichte van vorig jaar, meldt de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC). De helft van de slachtoffers was minderjarig. Het merendeel van de slachtoffers liep verwondingen op rond de jaarwisseling, waarbij 16% al voor 30 december gewond raakte. Onder de verwondingen waren vijf handamputaties, 18 verloren vingers en zes duimen.

In 75% van de gevallen was het slachtoffer zelf verantwoordelijk voor het afsteken van het vuurwerk, en 90% van het gebruikte vuurwerk was illegaal. Vooral het gebruik van de illegale Cobra-6 is drastisch toegenomen, van 23% in 2019/2020 naar 62% in 2023/2024. De NVPC blijft pleiten voor een landelijk verbod op consumentenvuurwerk, gezien de ernst van de verwondingen, vooral onder jonge slachtoffers.

Nederlanders Willen Meer Aandacht voor Binnenlandse Problemen dan Buitenlands Beleid

VOLGENS een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) vindt 63% van de Nederlanders dat de balans tussen binnen- en buitenlands beleid zoek is. De meerderheid van de ondervraagden vindt dat de overheid zich meer moet richten op nationale kwesties, zoals de wooncrisis, inflatie en asielopvang. Veel mensen voelen dat Nederland te veel doet op het gebied van klimaat en migratie, en dat het geld dat hiervoor wordt besteed, beter gebruikt kan worden voor binnenlandse problemen.
De zorgen over defensie en de dreiging van oorlog spelen een belangrijke rol, evenals het gevoel dat internationale regelgeving, zoals de richtlijnen rond migratie en stikstof, het oplossen van het woningtekort in de weg staan. Het onderzoek toont aan dat vooral mensen met een lager opleidingsniveau en aanhangers van partijen zoals PVV en BBB een 'eerst eigen huis op orde'-gevoel hebben.

Nieuwe Asielwet Laat Deur Voor Nareizende Familieleden Deels Open

DE nieuwe asielwet van minister Marjolein Faber, die sinds 1 januari van kracht is, beperkt de mogelijkheid voor asielzoekers om familieleden naar Nederland te halen. Alleen echtgenoten en kinderen onder de 18 jaar mogen nareizen, terwijl nu ook kinderen tot 25 jaar en andere afhankelijke familieleden dat recht hadden. Faber erkent echter dat ongetrouwde partners en volwassen kinderen zich kunnen beroepen op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens om naar Nederland te komen, wat kan leiden tot extra werk voor de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).
Het kabinet voorziet dat deze nieuwe regels niet zullen leiden tot een significante daling van het aantal asielzoekers, omdat gezinsleden alsnog via andere routes asiel kunnen aanvragen. De wet heeft al kritiek ontvangen van rechtbanken en de politie, die twijfelen of de maatregelen daadwerkelijk de asielinstroom zullen verminderen.

Landelijke Staking in Apotheken op 9 en 10 Januari

OP 9 en 10 januari 2025 zullen duizenden apotheken in Nederland hun deuren sluiten vanwege een staking georganiseerd door de vakbonden FNV en CNV. De staking is bedoeld om de eisen voor een nieuwe cao kracht bij te zetten, waaronder een salarisverhoging van minimaal 6 procent met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2024,

→→

een verhoging van het minimumloon naar 16 euro per uur en maatregelen om de werkdruk te verlagen. De vakbonden willen ook dat apotheekmedewerkers betaald worden voor de tijd die zij besteden aan werkvoorbereiding.

De werkgevers bieden een salarisverhoging van 2 procent per juli 2024 en 5 procent per juli 2025, wat door de vakbonden wordt afgewezen. Spoedzorg blijft tijdens de staking gegarandeerd, en medicijnen kunnen in dringende gevallen alsnog verstrekt worden. De staking volgt op eerdere acties, waaronder regionale stakingen en een landelijke staking in november 2024.

Geheime Notulen uit Kabinet-Kok:

Onbekende Rel met Madagaskar en Dubbele Zorgen Over Asielbeleid

UIT onlangs vrijgegeven notulen van het kabinet-Kok uit 1999 blijkt dat Nederland in een diplomatiek conflict dreigde te raken met Madagaskar over de illegale handel in schildpadden. De 33 gestolen Madagaskarschildpadden werden per ongeluk naar de Verenigde Staten gestuurd, wat leidde tot woede in Madagaskar en juridische stappen.
Daarnaast blijkt uit de documenten dat het kabinet twijfelde of het Europees Kampioenschap 2000 in Nederland door moest gaan na de rellen tijdens de Feyenoord-huldiging in april 1999. Premier Kok wilde echter niet dat een wijziging van het besluit zou worden gezien als een teken van onvermogen.
Ook werd er intern gesproken over het sluiten van ziekenhuizen vanwege de millenniumbug en werden er zorgen geuit over het asielbeleid. De Vreemdelingenwet van 2000, die parallel loopt met de huidige asielwet, was een hot topic in de ministerraad.

Donald Trump benoemt zakenman Joe Popolo tot nieuwe ambassadeur voor Nederland

PRESIDENT Donald Trump heeft zakenman en miljardair Joe Popolo benoemd tot de nieuwe Amerikaanse ambassadeur voor Nederland. Popolo, een zakenman uit Dallas, is bekend om zijn aanzienlijke donaties aan de campagne van Trump en de Republikeinse Partij. Hij is de oprichter en voorzitter van Charles & Potomac Capital, dat financiering en managementdiensten aanbiedt aan bedrijven in diverse sectoren, waaronder technologie, gezondheidszorg, media, energie en vastgoed.

Popolo heeft een geschiedenis van bijdragen aan Republikeinse campagnes, waarbij hij meer dan $800.000 doneerde aan de presidentscampagne van Trump en daarnaast een half miljoen aan het Congressional Leadership Fund. In 2024 doneerde hij meer dan drie miljoen dollar aan verschillende conservatieve doelen en Republikeinse kandidaten. Popolo steunde eerder ook de gouverneur van Florida, Ron DeSantis, en andere politieke doelen met betrekking tot schoolkeuze en identiteitspolitiek.

Sneeuw en winterse buien voorspeld voor heel Nederland

OP zondagmorgen 7 januari 2025 wordt sneeuw verwacht in heel Nederland. De winter is inmiddels echt begonnen en vrijdag kwamen er al winterse buien met hagel en natte sneeuw. De temperaturen zullen lokaal dalen tot 3 tot 5 graden. In de ochtend is er kans op gladheid, met sneeuw die kan overgaan in regen, wat gevaarlijk kan zijn op de wegen. Het KNMI waarschuwt voor gladheid, vooral in het noorden en oosten van het land.

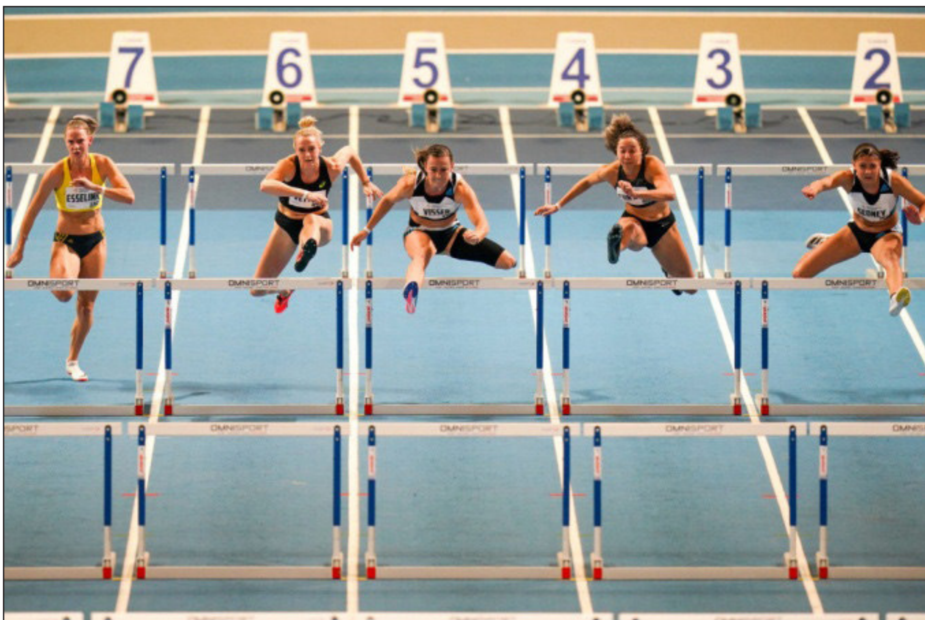
De winterse buien trekken door het land en kunnen vooral landinwaarts lokaal leiden tot sneeuwval. In de loop van de middag neemt de temperatuur iets toe, maar blijft het fris. De wind waait uit het zuiden tot zuidoosten met een matige tot krachtige kracht. In de avond wordt het weer zachter met temperaturen tussen de 8 en 11 graden. Er is een kans dat de winterse buien nog verder aanhouden.

Sports • NL

Belangrijke Sportevenementen in Nederland en voor Nederlandse Atleten in 2025

IN 2025 staan er diverse sportevenementen op de planning die zowel nationaal als internationaal van belang zijn voor Nederland en haar atleten. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste evenementen en de verwachte prestaties van Nederlandse sporters.

Atletiek

• *EK Indoor Atletiek:* Van 6 tot en met 9 maart 2025 vindt het Europees Kampioenschap Indoor Atletiek plaats in Omnisport Apeldoorn. Dit evenement biedt Nederlandse atleten de kans om zich te meten met de Europese top en hun kwaliteiten te tonen op eigen bodem.

• *Nationale Kampioenschappen:* In 2025 worden verschillende Nederlandse kampioenschappen georganiseerd, waaronder het NK Meerkamp U18 & U20 op 5 en 6 juli, en het ASICS NK Atletiek op 2 en 3 augustus. Deze wedstrijden dienen als selectiemomenten voor internationale toernooien en bieden atleten de mogelijkheid om hun nationale titel te verdedigen.

Motorsport

• *Dutch Grand Prix:* Van 29 tot en met 31 augustus 2025 wordt de Dutch Grand Prix Formule 1 gehouden op het circuit van Zandvoort. Dit evenement trekt jaarlijks

duizenden bezoekers en biedt een podium voor Nederlandse coureurs om zich te meten met internationale concurrentie.

• *Dutch MotoGP:* Van 27 tot en met 29 juni 2025 vindt de Dutch MotoGP plaats op het TT-circuit in Assen. Dit populaire motorrace-evenement trekt jaarlijks duizenden bezoekers en biedt een podium voor Nederlandse motorrijders om zich te meten met internationale concurrentie.

Hockey

• *FIH Pro League:* In juni 2025 staan er meerdere wedstrijden van de FIH Pro League op het programma, waaronder wedstrijden van het Nederlandse hockeyteam tegen India, Australië, Spanje, Ierland, Argentinië en China.

→→

Deze wedstrijden zijn belangrijk voor de voorbereiding op de Olympische Spelen van 2026 en bieden de Nederlandse teams de kans om hun vorm te testen tegen sterke tegenstanders.

Schaatsen

• *NK Allround & Sprint:* Van 24 tot en met 25 februari 2025 worden de Nederlandse Kampioenschappen Allround & Sprint gehouden in Thialf, Heerenveen. Dit evenement is een belangrijke selectiewedstrijd voor de wereldkampioenschappen en biedt schaatsers de kans om hun nationale titel te verdedigen.

Zwemmen

• *Open Dutch Masters Long Course:* Van 1 tot en met 4 mei 2025 vindt het Open Dutch Masters Long Course plaats in het Hoogenband Zwemstadion in Eindhoven. Dit internationale zwemtoernooi trekt topzwemmers uit verschillende landen en biedt Nederlandse zwemmers de kans om zich te meten met de wereldtop.

Overige Evenementen

• *Invictus Games:* Van 8 tot en met 16 februari 2025 worden de Invictus Games gehouden in Vancouver en Whistler, Canada. Dit internationale sportevenement voor gewonde, zieke en gewonde veteranen biedt Nederlandse atleten de kans om hun veerkracht en doorzettingsvermogen te tonen op het wereldtoneel.

Deze evenementen bieden Nederlandse sporters de mogelijkheid om zich te meten met internationale concurrentie, persoonlijke records te verbeteren en zich te kwalificeren voor grotere toernooien. Het is belangrijk om de officiële websites van de betreffende sportbonden en organisatoren te raadplegen voor de meest actuele informatie en eventuele wijzigingen in de planning.

RECETA DI DIA

Garlic Butter Steak Bites and Cheesy Smashed Potatoes

E receta aki ta combina e sabor 'juicy' di pida steak bru8in cu un dushi saus di manteca y conoflok, compaña pa batata placha cu keshi dirti. E ta un cuminda completo, ideal pa cena rapido cu ta impresiona.

Ingrediente:

P'e pidanan di steam

500 gram di carni di baca corta na cuadra (lomito of filet preferiblemente)
3 djente di conoflok, corta chikito
2 cuchara di manteca
1 cuchara di azeta di oleifi
1 telep di tomijn fresco of seco
Salo y pepper na gusto.

P'e batatanan placha cu keshi

500 gram di batata chikito
2 cuchara di manteca dirti
½ cup di keshi cheddar raspa
¼ cup di keshi parmesan raspa
Salo, pepper y yerba fresco (manera peterselie of siboyin) na gusto

Instruccion:

1. Prepara e batatanan: Laba e batatanan y herbe nan den awa cu salo te ora cu nan ta moli (aproximadamente 15-20 minuut). Prekeinta e forno na 200°C.

Pone e batanan cushina riba un teblachi pa forno y placha nan levemente cu e bom di un glas of un forki. Pinta nan cu e manteca dirti basha e keshinan riba nan y horna pa 15 minuut of te ora cu nan ta bruin y crunchy.

2. Cushina e steak: Keinta e azeta di oleifi den un panchi grandi riba candela mediano-halto. Sasona e pidanan di steak cu salo y pepper. Hasa nan den e panchi pa 2-3 minuut pa banda. Pone nan un banda.

Den e mesun panchi, dirti e manteca y agrega e conoflok y e tomijn. Cushina pa 1 minuut, despues agrega e pidanan di steak n'e panchi. Mescla nan bon pa nan cubri cu e manteca.

3. Sirbi: Pone e batatanan placha cu keshi riba un tayo y agrega e pidanan di steak cu saus di conoflok y manteca riba nan. Decora cu e yerbanan fresco y disfruta.

Bon probecho.

Fortaleza pa Famia

Ta tempo pa bira serio cu Dios y reconoce e poder di Dios den nos bida

SEA sobrio, sea alerta. Boso adversario e diabel ta cana rond manera un leon cu ta gruña, buscando ken e por devora (1 Pedro 5:8).

Un hende cu no kier tuma Dios su Palabra na serio, ni tampoco kier biba den obediencia na Dios, lo keda trompica hopi den su bida, pasobra e no kier reconoce cu Dios ta Soberano.

Un hende cu no kier kere den Cristo Hesus manera Dios ta manda den Juan 3:16 lo keda biba bao di condenacion. Pasobra e no kier kere den e Yiu unigenito di Dios (Juan 3:18).

Un hende cu no ta haya necesario pa reconoce Dios den su bida, Dios mes lo entrega nan na un mente perverso, pa haci cosnan cu no ta cumbini (Romanonan 1:28-32). Y tur hende lo mira efecto di esey den bida di hende.

Dios ta serio, Dios ta luz, Dios ta poder, Dios ta amor, Dios ta tur locual nos mester, pero tambe e ta exigi seriedad di nos banda, pasobra ta imposibel biba sin Dios, pero tambe ta masha peligroso pa biba dos bida, of trata di cana den dos caminda.

Nos mester splica esaki na nos yiunan y na nos nietonan, pa nan ta obediente y cana den temor di Dios, pa evita di trompica den nan bida, pasobra tur desobediencia tin su consecuencia. Haci bofon di Dios, a bira algo pa broma cu ne, tira piedra sconde man ta facil, pero tur hende mester sa cu dilanti di Dios ningun hende no tin bida priva, tur locual hende ta haci den scondi, dilanti di Dios e ta completamente sunu.

Hopi biaha hende ta haci cosnan for di boluntad di Dios y ora nan wordo coregi nan ta bisa nan prohimo, pa no husga y uzando e palabra *"esun cu ta sin pica, tira e prome piedra"* pero nos tin cu corda cu dilanti di Dios, nos no por defende nos mes cu palabra di Dios, locual tin cu sosode ta cu nos mester arepenti, aparta for di maldad y biba pa Dios.

Ta yega asina leu cu un mayor ta coregi su yiu y e yiu ta contesta su mayor bisando "Abo no ta miho cu mi" abo

tambe ta haci mesun cos. Eynan nos ta mira cu bida di un mayor mester ta un testimonio bibo pa su yiu y cu no tin nada negativo p'e yiu por gara na dje.
Nos luz no ta solamente nos bida spiritual, pero nos actitud, nos manera di papia, nos caracter, nos manera di atende nos asunto, sin rabia, sin gritamento, sin mentira, pero cu respet pa nos mes y pa otronan.

Haciendo bon obra, esey t'e luz cu mester briya den nos, pa tur hende por mira y glorifica nos Tata cu ta den cielo (Mateo 5:16).

Un gran muestra di nos seriedad cu Dios ta para skirbi den Juan 3:36 bisando: Esun cu kere den e Yiu tin bida eterno, ma esun cu no ta obedece e Yiu lo no mira bida, ma e furia di Dios ta keda riba dje.

Ora nos ta serio cu Dios, nos ta crece spiritualmente, pasobra Dios ta serio y mas confiansa nos deposita den Señor mas bendiciona nos ta, pasobra Señor ta fiel y Señor nunca lo bandona nos ni tampoco desampara nos.

Den Daniel capitulo 6 Daniel ta duna nos un les, con hende por ta serio den Señor y no dobla pa idolatria y maldad, pero para firme aunke bo propio bida ta na peliger y Dios lo respalda bo den tur momento.

Sinceramente, Pastoor Marcel Balootje

Santo di Dia

Transformacion spiritual y mistico di siglo XIII

Awe ta Dia di Santa Angela di Foligno

DIA 4 di januari, Iglesia Catolico ta celebra Santa Angela di Foligno, un muhe cu a pasa di hiba un bida acomoda y mundano pa converti den un di misticonan mas influyente di Edad Media.

Naci cerca di 1248 na Foligno, Italia, Angela a biba durante su hubentud rondona pa comodidad, ya cu el a bin di un famia acomoda. Su matrimonio y maternidad parce di a consolida un existencia pleno, pero un profundo bashi spiritual a marca su bida.

Na edad di 35 aña, un serie di tragedia personal, manera e perdida di su mama, casa y yiu, a desencadena un crisis profundo cu a culmina den un conversion spiritual.

Inspira p'e predicacion di un frere Franciscano, Angela a bende tur su posesionnan, a renuncia n'e estilo di bida mundano y a uni n'e di Tres Orden di San Francisco. For di e momento ey, el a dedica su bida na oracion, n'e servicio di e pobernan y n'e buskeda di e union cu Dios.

Santa Angela ta conoci pa su visionnan mistico y experiencia spiritual intenso cu a wordo reconoci den su obra "E memorial", dicta na su confesor, e frere Franciscano Arnaldo. E scritura aki ta un di e fuentenan mas valioso pa comprонde spiritualidad Cristian di siglo XIII, ya cu e ta describi su caminda di penitencia, su vivencianan mistico y su profundo relacion cu divinidad.

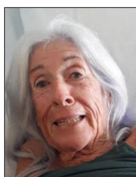
El a fayece dia 4 di januari 1309 y a wordo beatifica na 1701. Aunke inicialmente reconoci como beato, su santidad a wordo oficialisa pa Papa Francisco na 2013. Su bida y siñansa ta sigui ta fuente di inspiracion p'esunnan cu ta busca un relacion mas profundo cu lo divino, destacando e importancia di arepentimento y e entrega total na Dios.

Riba e mesun dia aki, e santoral catolico tambe ta recorda figura manera San Rigoberto di Reims, San Gregorio di Langres y Santa Isabel Ana Seton, cada un cu un historia cu ta resalta e compromiso cu fe y e servicio na otro.

Santa Angela di Foligno ta siña nos cu hasta den momento di mayor scuridad, e amor di Dios por transforma bida, habriendo caminda p'e plenitud spiritual. Su legado ta keda como un testimonio di e poder di fe y arepentimento.

Don't worry about anything. Instead pray about everything. Tell God your needs. And don't forget to thank Him for His answers.

-PHILLIPIANS 4:6

In besloten kring hebben wij afscheid genomen van onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Jantsje Jongbloed

☆ Leeuwarden, 9 juni 1948
† Aruba, 25 december 2024

Mickael en Auke
Tamara en Diego,
Nathan
Logan
Lea en Dennis,
Leaon

We zijn het personeel van stichting HOPE erg dankbaar voor de goede zorgen.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. Vda. Theresita S. Danies-Brete

Cariñosamente yama "Ma Lila" of "Lila"
*07-05-1939 - †30-12-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

SEÑOR ta mi Wardador,
mi n' tin falta di nada;
den kunuku di yerba bèrdè
E ta pone mi sosegá.
E ta hiba mi na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Jose Rosendo Tromp

Miho conoci como Piew of Jossy
*01-03-1942 - †30-12-2024

Yiu di:
†José Herminegildus Tromp & famia
†Elisa Tromp Dirks & famia

Casa/Esposa:
Fransisca Tromp Maduro & famia

Yiunan:
Marzia Lalwani-Tromp & Kamal Lalwani
Ivan Tromp & Melitza Tromp-Jacobs
Jorge Sneek & Magaly Sneek-Ridderstap
Mayra Quandus y Robert Quandus y famia

Nieto/a:
Lisen Lalwani
Jai Lalwani
Joseliene Tromp
Jesseliene Tromp
Giomar Tromp
Jomaly Sneek

Manera yiu:
Francis, Geraldine, Micheline, John, Jasmin

Rumanan:
†Maria del Carmen Croes Tromp & famia
†Marignita Solognier Tromp & famia
†Calista Tromp & famia
†Elizabeth Tromp & famia
†Brigida Montaner Tromp & famia
Maria Aurora Hous Tromp & famia
†Juan Bernard Tromp & famia
†Francisco de Paula Tromp & famia

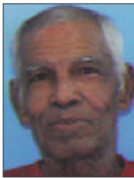
Amigonan di futbol y team RCA, bisiñanan di Sivi Divi, Maracastraat & Cas Ariba

Amigo y conocirnan y famianan na Curacao & Hulanda y demas famianan:
Tromp, Maduro, Lalwani, Geerman, Sneek, Batista, Montaner, Jansen, Dirks, Boekhoudt, Lake, Casper, Croes, Thijsen, Varis, Wernet, Da Costa Gomez, Oduber, Pontilius, Theophile, Reyna, Vrolijk, Rodriguez, Gross, Ras, Roosberg, Arrindel, Lacle, Solognier, Van der Biezen, Dekker.

Ta invita pa e acto di entiero cual lo tuma lugar **dialuna 6 di januari** na misa Inmaculada Concepcion di 2:00 pm pa 4:00 pm, despues lo sali pa Santana De Vries na Sta. Cruz

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of mas famia.

Nos ta lamenta cu despues di entiero no por ricibi condolencia na cas.

Salmo 130: 5
Mi ta warda, warda so riba Señor.
Mi tin fe den su Palabra.

A bai sosega inesperadamente:

Frans Antonio Loefstop

Miho conoci como Fanfa of Fada Fada
*22 April 1945 - † 23 December 2024

Casa:
Vivian Loefstop-Lampe

Yiu:
Gregory Loefstop y famia

Nieto- nietanan:
Cindy y Chayne Duchesne-Loefstop, Aimee Loefstop, Sean Loefstop

Bisa-nietanan:
Charlotte y Crystal Duchesne

Mescos cu yiu:
Eddy Boekhoudt

Prima stima:
Tila Curiel-Lampe

Rumanan:
Theresita Fingal-Loefstop
Eusebio (Chebito) y Margo Loefstop-Geerman
Greta y Juan Quant-Loefstop

Sobrino y Sobrinanan:
Michael Boekhoudt, Maikel y Vaness Fingal y famia, Sharleen y Jose Kock Fingal y yiunan, Edgar Loefstop, Eugene y Solange Loefstop-Eleonora y yiunan, Lissette y Alexander Maduro-Quant y yiunan
Gisette (Gigi) Quant y yiu

Iha:
Reginald

Mescos cu sobrino/a:
Marcelina Webb, Roxianne y Randell Maduro, Natasha Loopstok

Bisa-sobrina y sobrino:
Lizienne Maduro, Alexander Jr. Maduro, Xixi Quant

Sobresobrino y sobresobrinanan, primo y primanan, bisiñanan, amistad y conocirnan

Famianan: Loefstop, Ras, Dijkhoff, Boekhoudt, Fingal, Lampe, Geerman, Quant, Kock, Webb, Noguera, Maduro, Eleonora, Duchesne, Loopstok y demas famianan.

Acto di despedida lo tuma lugar **4 di January 2025** di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home y despues pa Santana Catolica na Pastoor Kraanwinkel.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.
Nos desculpa si den nos tristeza nos por a lubida cualkier persona.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa". - Salmo: 23

Cu inmenso tristesa na nos curason pero cu conforme cu dios su boluntad nos ta anuncia fayecimento di nos querido omo y ruman stima, un cunukero y piscado.

Tomas Aquino Werleman

Mihor conosi como: Kino
*07-03-1953 - †27-12-2024

Na nomber di su mayornan:
Mama:
†Marcela Werleman

Tata:
†Cleto Werleman

Rumannan:
†Bertranda y † Bernardo Werleman-Werleman y famia
†Sara Werleman y famia
†Francisca Agripina y † Marco Werleman-Werleman y famia
†Calixto Evaristo Werleman
†Clemencia Werleman y famia
†Damasa Maria Y Buchi Croes-Werleman y famia
†Jordano Werleman
†Coleta y † Hose Boekhoudt-Werleman y famia
Anna Trinita y †Rafael (Fanfa) Geerman-Werleman y famia
†Alejandro Werleman

Su primonan:
Fransico (Panchico) Werleman y famia
Filomena Werleman y famia

Su ihanan:
Blanca Jansen-Vrolijk y famia
Zydha Werleman-Henriquez y famia
Sujen Werleman y famia

Manera su yui:
Albertico (Tito) Henriquez

Manera nietonan:
Aythell, Ethann, Dylan, Brayden, Bradley, Bella Henriquez
Su subrina stima di tur dia un yui y ruman: Maria Geerman

Swa stima stima: Buchi Croes
Su amigo di pisca: Juan Werleman

Su sobrina/o nan na Aruba, Hulanda y Merca. Bisiña, amigo y conocirnan

Demas famianan:
Werleman, Croes, Geerman, Maduro, Boekhoudt, Henriquez, Danje, Dirksz, Barendregt, Brete, Vrolijk, Van Norden, Donato, De Mei, Wernet, Leon, Besselink, Van/der Liendert, Montsanto, Wolff, Lake, Celaire, Godet.

Nos ta invita tur famia, amigo/a bisiña y conocirnan pa asisiti na e acto di entiero cual lo tuma lugar **diasabra 4 di januari 2025**, e defunto lo ta reposa na Aurora Funeral Home for di 9:00 a.m – 11:00a.m, y despues pa santana Catolico Imaculada Consepcion Santa Cruz.

Si den nos tristesa nos por a lubida nomber di un of otro familiar y amistad of conocir nos ta pidi nos mas sincero disculpa.
Nos ta lamenta cu despues di intiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Ban duna Kino un entiero bunita, pa e por sosega na paz.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, pero agradecido pa tur loke e la haci y significa pa nos, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Srta. Rosalinda Ramona Riddderstap

*29 april 1951- †27 december 2024

Mayornan:
†Jose y †Emilia Ridderstap-Sevinger

Subrino stima manera yiu:
Josue Dodd

Su rumannan
Sra. Vda. Ludwina Vasquez-Ridderstap
Sra. Vda. Angeline Gomez-Ridderstap
Sra. Vda. Sandra Zievinger-Ridderstap
Sra. Maria y Dr. Alberto Ridderstap-Ridderstap
†Sr. Jose (Papi) Ridderstap y Famia
Sra. Myrna Ridderstap y Nector Alicea
Sr. Gregorio (Buchi) y Laida Ridderstap-Donata
Sra. Emely Ridderstap

Subrino y subrinanan
Irving y Kimberly Gomez-Nutes y yiunan
Junior y Alexandra Vasquez-Caiza y yiunan
Cassandra y Rutsel Orman y yiu
Federico Zievinger
Merrylene Maduro y Edward Croes y yiu
Arjen Ridderstap y yiunan
Arshina Ridderstap y yiunan
Josue Dodd
Richinelle Scoop y Joana Maya
Rishele van Waveren
Jo-Emil Alicea y Karen Sanchez y yiunan
Shaman Ridderstap
Jonathan Alicea y Arnella Rasmijn y yiunan
Pierre-Antoine Ridderstap

Ihanan
Cassandra Orman-Zievinger
Merrylene Maduro
Jonathan Alicea
Yordana na Pto Fijo, Venezuela

Primo y primanan
Comer y compernan
Bisiñanan
Amiga y amigonan
Conocirnan

Ex-cuña Clarita Lopez
Ex-sua Danny Scoop
Ex-colega nan di Eva Boutique

Famia
Ridderstap, Sevinger, Vasquez, Gomez, Zievinger, Lopez, Alicea, Donata, Orman, Maduro, Croes, Dodd, Scoop, van Waveren, Dirksz, Quandt, Hoek, Reyes, Wever, Tromp, Vingal, Hek, de Windt, Colina, Dania, Chirino, Swaen, Lugo, Royer, Nutes, Caiza, Maya, Sanchez, Rasmijn y demas Famia

Ta invita pa asisti na e acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar **diasabra 4 di januari 2025**

Defunto lo ta reposa di 12pm pa 2pm den Misa Pro-Cathedral San Francisco de Asis na Playa

Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar

Despues di cremacion nos no por ricibi bishita di condolencia na cas

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia y/of conocirnan

"Bou di alanan di Dios mi ta Sigur. Lo E cubri bo cu su alanan, bou di nan
bo ta sigur, su fieldad lo ta pa bo un escudo, un harnas."
Salmo: 91-4

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios y agradecido pa tur locual el a nifica pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

John "Johnny" Alex Habibe

The Anchorman
Director di HIT94 FM & MEGA 88 FM
*11-02-1954 - †30-12-2024

Na nomber di su yiunan:
Zefráh Davina Habibe
Zena Jamilette Habibe
Zia Alexia Habibe

Mama di su yiunan:
Aurora Dijkhoff

Su mayornan:
†Elias Habibe
†Bienvenida Bulos

Tantanan:
Altagracia Bulos
Viola Frangie-Bulos
Marlin Bulos-Marrug

Primonan, primanan, ihanan y amigonan cercano
Staf y personal di HIT 94 FM y MEGA 88 FM
Coleganan den media di comunicacion y tur su fiel oyentenan

Demas famia: Habibe, Dijkhoff, Bulos, Frangie, Roos, Ching, Toppenberg y Tromp

Ta invita pa asisti na e acto di condolencia y despedida cual lo tuma luga na Royal Funeral Home **dialuna 6 di januari 2025** for di 1' or pa 4' or di atardi

Cremacion lo tuma luga despues den seno familiar. Nos disculpa si den tristesa nos por a lubida algun famia.
The Anchorman su bos unico lo keda recorda pa semper

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa"
Salmo: 23

Cu dolor profundo na nos curazon nos ta anuncia fayecimento di:

Adriana Maduro Winterdal
Mihor conoci como: Chichi
* 20 Juli 1937 - † 31 December 2024

Na nomber di:
Ady y Pily Maduro
Eric Maduro

Nietanan:
Ambar & Andy y yiunan
Adine & Jerrick y yiunan
Stephany & Jason y yiunan
Anaïs & Kevin y Milo

Rumannan:
† Herman "Bubu" y famia
† Luciano y famia
† Jossy y famia
† Mario y famia
Ramon y famia
† Jacobo "Cobi" y famia
Frenk y famia
Vito y famia
† Eti y famia
Mariechi y Frans

Staff y personal di Fundacion Paraiso:
Nella y Gaby Maduro
Jessy Gomes

Subrino y subrinanan, primo y primanan, swa y cuñanan, bisiñan y demas famia Winterdal, Maduro, Loefstok, Van der Wijde, Geerman, Montalvo, Wernet, Oñate y Kerpens.

Ta invita tur famia, amigo y conocirnan pa e acto di despedida cual lo tuma lugar **Diaranson 8 Januari 2025** di 9or di mainta pa 11or di mainta na Pray Funeral Home na San Nicolaas.
Cremacion lo wordo tuma den seno familiar.

Nos ta disculpa di den nos tristeza nos por a lubida algun familiar of amigo.
Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y nifica pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason

"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin" - Salmo 62:1

"Mi no tin dolor"
"Mi ta sana"
"Mi ta di fiesta"

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Mitchell Rodney Junior Geerman

*03-09-1992 - †02-01-2025

Acto di despedida lo wordo anuncia despues.

Ki alegria, ora nan a bisa mi:
"Ban cas di Señor!"
I awor, ata mi aki para na bo porta Señor.
Salmo 122

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos mama, wela y bisawela stima:

Silda Croes-Loefstop

Cariñosamente yama "Chida"
*14-02-1937 - †02-01-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada;
Den cunucu di yerba berde,
E ta ponemi sosega.
E ta hibami na awanan tranquil,
pa mi bolbe hanja forsa.
Salmo 23:1,2,3.

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di nos angelito:

Ezaias Elton Erasmus

Mihor conoci como: "Eza, Itsy"
*11-03-2015 – † 29-12-2024

Na nomber di su:
Mama:
Alexandra Alvarez

Tata:
Elton Erasmus

Rumannan:
Alexander Quandus
Lisander Quandus
Lyandra Quandus
Edward Erasmus

Welanan:
Adelia Henricus
† Edna Koolman

Welonan:
Hermogenes Alvarez y casa
† Eleuterio Erasmus

Padrino/Madrina:
Farley & Hayday Jansen Weller

Omonan:
Farley Jansen y familia
Melvin Erasmus y familia
Junior Erasmus y familia
Edmond Koolman y familia

Tantanan:
Dailey Jansen y familia
Rosalena Alvarez y familia na hulanda
Ana Carina Alvarez y familia na hulanda
Kaiza Alvarez y familia na hulanda
Giselle Erasmus y familia
Erline Eramus y familia
Edina Koolman y familia
Eveline Koolman y familia
Ethline Koolman Y familia

Omo di Carinjo:
Alfred Dania y pareha

Day Care:
Casita Feliz Sra Esther Croes y familia

Scol:
Pasadia Bibito Pin

Primo y Prima nan, bisiña y conocirnan y demas familia na hulanda, venezuela

Demas Familia:
Alvarez, Erasmus, Henricus, Jansen, Quandus, Weller, Wernet,
Koolman, Kock, Dania, Yarzagaray,Maduro,Ras, Van der Biezen, Lubo Estrada, Croes, Witten , Greven

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Ta invita pa acto di despedia cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home **Dialuna 6 di January 2025** di 9'or pa 11'or di mainta.

Cremacion lo tuma lugar den ceno familiar.

Despues di ceremonia nos NO ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Mi no a muri.
Ta p'esey mi no a bisa ayo.
Mi a djis habri mi halanan y bula bay keiro.
Boso a keda atras, no laga tristesa domina boso. Keda uni un cu otro, pa mi alma esey lo ta un alegria. Recorda mi cu hopi amor.

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios y agradecido pa tur locual el a nifica pa nos, nos ta anuncia fayecimento di nos casa, mama, ruman, tanta y amiga stima:

Tuda Arends - Henriquez

☼ 4 augustus 1962 ✞ 1 januari 2025

Na nomber di su:

Esposo y su rock:
Rudolfo "Chogogo" Arends

Unico yiu cu e ta stima un mundo:
Rudolfo Arends y Camilla Schuilenburg

Manera yiu homber:
Raishly Gross y Alyssa Velazquez

Manera mama:
Maria Montenegro de la Hoz y yiunan

Rumannan:
Juan "Chito" y Lupita Henriquez
Edwin "Tinchi" y Marijke Henriquez
Mariela "Jela" Henriquez y Miro Geerman

Sobrina stima manera un ruman:
Tica Boekhoudt y Renato Loefstop y yiunan

Swa y Cuñanan:
Mariela y Tony van den Bosch
Jacobo "Looy" y Christine Arends
Timoteo Boekhoudt
Erna Henriquez
Gerrit Croes

Manera su rumannan:
Johan y Ina Arends y yiunan
Milton y Mieke Arends y yiunan
Raymond y Elaine Arends y yiunan
Anthony Arends y Julissa Sneek y yiunan
Mariebelle Arends
Gregory y Jennifer Arends y yiunan

Sobrinanan stima:
Alexandra y Oswald Orman y yiunan
Gionina Engelhardt y Alex Kamsteeg y yiunan

Sobrino- y sobrinanan:
Tico Boekhoudt y yiunan
Jochi Boekhoudt y Roosje Kelly y yiunan
Jean-Carlos "DJ Vibes" Henriquez y Vilicia Donata y yiu
Belkis Henriquez y Leonardo Pineda y yiunan
Jair Henriquez y yiunan
Afra Henriquez
Ahmed y Jamila Henriquez y yiu
Amidee Henriquez
Zahaira y Keith Sightler y yiu
Carlos Croes
Janina y Ingemar Zimmerman
Jainaika Henriquez y Derek Zeng y yiunan
Janoh Henriquez
Juraima Henriquez y Waizir Mohamed y yiunan
Jourrènn Henriquez y Egbert Winterdaal y yiu
Renata Henriquez y Jerrol David y yiunan
Mayla Ridderstap y Randall Wernet y yiu
Maria Monica y Jonathan Tromp y yiunan
Gerrit van den Bosch
Jonathan Arends y Nixy Caraballo

Omonan:
Adrian "Mo Dian" y Metty Deluvia y yiunan
Mario "Mamai" Deluvia

Ihanan:
Kylie y Stefan Shipley y yiu
Joshua Tromp y Celine van der Linde y yiunan

Suegro y suegra di su yiu:
Jeffrey y Carla Schuilenburg

Madrina:
Emerita Winterdaal y famia

Kakalaka-Team cu semper ta cla pa yude:
Suzette, Mildred, Roosje, Jochi, Leeza, Marcel, Kylie, Ahmed, Jamila, Jourrènn, Kaithlyn, Gionina, Lupita, Alexandra y Tica.

Amigo- y amiganan di cas: John Arends y yiu, Mildred Werleman y yiunan, Suzette Ng y yiu, Adolph y Sharine Croes y yiunan, Ankita Nucete y yiunan, Monique Ponson y Michael Giunta.

Gradicimento special:
Na tur hende cu ta traha na Oncologie y na Radiologie na Imsan.
Na Dr. Marcel Ho-Kan-You y Dr. Marcel Meelis.
Nina Zimmerman, Eltienne Yarzagaray, Zulaika Geerman, Jonathan Croes.
Grupo di Oracion Hosana y Grupo di Oracion Rio de Agua Biba.

Gradicimento grandi pa su ayudantenan na cas:
Chaves, Manuel, Janet
Chili y Danny pa semper ta dispuesto pa duna un man.
Ex-coleganan di Air Aruba
Extended Bushiri Family
Party & Co Friends
Tur trahadonan di Sasaki & Tanki Leendert Service Station y Doña Clara.
Sobresobrino- y sobresobrinanan
Primo- y primanan
Conocirnan
Bisiñanan

Ta invita pa asisti na e "Celebracion di Tuda su Bida" cu ta tuma lugar **Dialuna 6 januari 2025** di 6'or di atardi pa 10'or y mei di anochi sigui cu respons cuminsando pa 10'or y mei di anochi na Morgenster 41-M.

Acto di cremacion ta tuma lugar den seno familiar.

Na lugar di flor of krans lo tin un box disponibel pa donacion na Mary Joan Foundation Aruba y Stichting Sonrisa.

Tuda ta desea di celebra bida y por bin bisti na e color cu bo ta sinti pa bisti.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona algun miembro di famia, amistad of conocir.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Leonardo Reyes

*18-01-1941 - †03-01-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Famia Toussaint i Commenencia Kier a gradici tur personan ku den un of otro manera a participa na e despedida di nos Miss Universo:

Hermilda Toussaint-Commenencia

Danki -Thank you - Gracias-Bedankt Hermi su ultimo pregunta:

"Si mi bai un caminda, i bo jega i wak mi auto - mi. no tey, kiko lo bo hasi?"

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada,
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa"

Cu gran tristeza nos ta anuncia cu a bai sosega den brasa de Señor:

Marieta Pieterse - Croes

*5 di maart 1950 - †29 di december 2024

Marieta a dedica henter su bida na cuida hende, algo cu ela haci cu hopi amor durante su carera den ziekenzorg y bejaardenzorg.

Ela toca bida di hopi hende mientras e tabata traha na HOH na Aruba y na EDD y Amstelhof na Amsterdam. E ta un persona hopi stima pa tur hende cu a jega di conoce.

E ta laga atras su casa, Cornelis Pieterse, su yiunan Frederick (Theo) Sanders y Nathalie Pieterse, su rumanan y demas famia. Lo haya su falta masha hopi y lo keda pa semper den nos curason.

Ta invita famia, amigo y conocirnan nan pa asisti na e condolencia cu lo tuma lugar **diamars 7 di januari 2025**, entre 6or y 8or di anochi y **diaranson 8 di januari** di 2or pa 4or di atardi na Olive Tree situa na Piedra Plat 27-Z

Nos ta lamenta cu no ta ricibi bishita di condolencia na cas. Marieta lo wordo crema **diaranson 8 di januari 2025**.

Scan nos QR code y bira abonado di AWEMainta

Completamente GRATIS

1: Usando bo camera di telefon, scan nos QR code na banda.

2. Bay riba "Show Options", "Open in browser".

3. Yena e formulario.

Haya AWEMainta tur dia den bo inbox!

 www.awemainta.com

 www.facebook.com/AWEMainta

 5880022

 noticia@awemainta.com
aviso@awemainta.com